

W Pan

Inż. Adam Skibiński

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

w/m.

ul. Piługa 8.

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

ROK III

WARSZAWA, Październik 1927 R.

Nr. 10.

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.

Związek Polsk. Inżyn. Kolejow.

Krakowskie Tow. Techniczne.

Stow. Elektrotechn. Polskich.

Polskie Stow. Inż. i Techn. województwa Śląskiego.

Stow. Techników w Sosnowcu.

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.

Stow. Techników w Poznaniu.

Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.

Związek Inżynierów Drogowych.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej, Wołyńskiej Stowarzyszen. Techników w Łucku.

Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem. Naftowego w Boryslawiu.

Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.

Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.

Związek Techników Polskich w Częstochowie.

Stow. Techników Pomorskich w Torunlu.

Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.

Koło Techników w Ostrowcu.

Koło Techn. w Starachowicach.

Stow. Techników w Grudziądzu.

Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.

TREŚĆ:

Uchwały II-go Zjazdu P. Techników Zrzeszonych	A—493
II-gi Zjazd P. Techników Zrzeszonych	B—72
Memoriał w sprawie Korpusu Inżynierów	B—73
Opinia Stowarzyszenia Techn. Polsk. w Warszawie w sprawie Projektu Ustawy o ubezpieczeniach	B—75
Sprawozdanie Krak. Tow. Technicznego za czerwiec, lipiec i sierpień r. b.	B—77
Sprostowanie błędów	A—490

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5

Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA: $\frac{1}{2}$ str. 100 zł., $\frac{1}{3}$ str. 60 zł., $\frac{1}{4}$ str. 40 zł., $\frac{1}{8}$ str. 20 zł., $\frac{1}{16}$ str. 10 zł.

Prenumerata za kwartał numerów zwykłych 1 zł. Dopłata za numera zjazdowe w zależności od objętości. Dopł. za Nr. 1, 2 i 3 po 1 zł. 10 gr. za Nr. 4, 5 i 7—2 zł. 10 gr. za Nr. 6—1 zł. 50 gr. za Nr. 8-9 — 4 zł. 20 gr. za Nr. 10—60 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

KOMUNIKAT KANCELARJI.

a) *Zmarli Członkowie Stowarzyszenia*: Budzianowski Ignacy 10.IX. 1927 r., Jawdyński Szczepan M. inż. 2.X. 1927 r., Łobodowski Stefan inż. techn. 4.X. 1927 r., Orgelbrand Waclaw inż. techn. 16.X. 1927 r.

b) Kancelarja Stowarzyszenia uprasza osoby, którym wiadome są adresy niżej wymienionych Członków Stow. o łaskawe nadesłanie wiadomości do Kancelarji (Czackiego 3-5), w celu uzupełnienia listy adresowej:

1. Albrecht Andrzej, inż. mech. 2. Barszczewski Waclaw, inż. mech. 3. Bartoszewicz Feliks, inż. miern. 4) Bączkowski Kandyd, inż. techn. 5) Bem Stanisław, inż. miern. 6. Bielski Sarjusz Wład., inż. miern. 7. Biernacki Jan, 8) Bohomolec Aleksander, inż. wojsk. 9. Borkowski Michał, inż. bud. masz. 10. Bukowski Bronisław, dypl. inż. 11. Brzezicki Kazimierz, inż. techn. 12. Chmielewski Józef, inż. mech. 13. Chełmoński Zygmunt, inż. chem. 14. Chmielewski Józef, inż. mech. 15. Chomiak Inocenty, inż. techn. 16. Ciszewski Antoni, 17. Czachowski Edward, inż.:

Koło Zebrań Towarzystwa organizuje podwieczorek taneczny w sobotę dnia 12-go listopada, o godz. 8-ej wieczorem. Zaproszenia otrzymać można u PP. Członków i Członków K. Z. T. oraz w Kancelarji Stowarzyszenia.

Koło Inż. Cywilnych zawiadamia Kolegów, że w sobotę dn. 5 listopada o godzinie 7-ej wiecz. odbędzie się w sali III zwykłe zebranie miesięczne, na którym inż. Choroszucha wypowie uwagi o wodociągach i kanalizacji w Kielcach, zaś kol. Filipowicz — o zastosowaniu rur betonowych przy robotach kanalizacyjnych.

Sekcja Tennisowa Koła Sportowego przy Stow. Techników zawiadamia, że Ogólne Zebranie Sekcji odbędzie się w piątek 11.XI r. b., o godz. 7-ej wiecz., w sali nr. III. Ponieważ omawiane będą sprawy wielkiej wagi, Członkowie Sekcji proszeni są o liczne i punktualne przybycie.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach korzystać mogą członkowie stowarzyszeń, zgrupowanych w *Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych*, zwracając się o szczegóły do Kancelarji Stowarzyszenia Techników (Czackiego 3/5).

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

POSADY WAKUJĄCE:

- 230—*Technik* na stanowisko pomocnika do elektrowni — poszukiwany.
- 232—*Dwaj konstruktorzy* (inż. lub techn.) z praktyką konstrukcyjną conajmniej 5-cioletnią w dziale maszynowym — poszukiwani.
- 234—*Pctrzebny technik* do biura technicznego fabryki kotłów parowych.
- 236—*Przy budowie nowego basenu portowego wakuje posada technika robót ziemnych*, specjaliści z praktyką w budowłach wodnych, żelazo-betonowych oraz w budowłach kolejowych. Posada do objęcia natychmiast.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 103—*Inżynier-mechanik* z 18-letnią wszechstronną praktyką biurową i warsztatową, konstruktor budowy urządzeń fabrycznych, maszyn i wagonów, były wieloletni ekspert Tow. Dozoru Kotłów Parowych, obeznany z nauką organizacją pracy i kalkulacją robocizny warsztatowej — poszukuje odpowiedniego stanowiska.
- 105—*Inżynier mechanik i elektrotechnik* (Liege) lat 39, mogący wykazać się 14-letnią praktyką biurową, warsztatową inż. ruchu i administracji technicznej w fabrykach żelaznych, hutach metalurgicznych i przedsiębiorstwach. Zna języki.

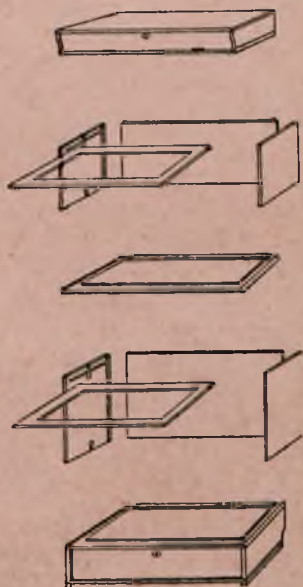
Szafka - Biblioteka składana

systemu

Inż. S. RODOWICZA Pat. Dz. Nr 5
z klinowo - skrętnymi
połączeniami Św. Ochr. Nr 324

SKŁADOWE CZĘŚCI SZAFKI

Skład główny

i

wystawa „ICAR“

Warszawa

Hotel Europejski tel. 32-23.

Do Firmy „ICAR“ w Warszawie.

Zamawiam..... szafek-bibliotek składanych patentu Inż.

S. Rodowicza, szerokości 80 cm sztuk....., składających się z:

wierzchu do rulonów wysokości wewn. 6 cm. głęb. 23 cm. à zł.

.....szt. półek 3R „ „ 26 „ „ 24 „ „ „

.....szt. „ 4R „ „ 31 „ „ 24 „ „ „

.....szt. „ 5R „ „ 38 „ „ 31 „ „ „

spód nieoszlony „ „ 10 „ „ 26 „ „ „

w wykon.		na zł.
sosn	pod dęb	
30	45
40	50
50	60
65	80
35	55

Razem na sumę..... zł.

wyraźnie.....

Loco Warszawa Hotel Europejski. Za opakowanie i przewóz zapłac..... dodatkowo w/g rachunku

Tytułem zadatku przesyłam..... połowę należnej sumy t. j.
resztę zaplac..... natychmiast po dostarczeniu.

Adres.....

Dnia..... Podpis.....

w razie cofnięcia zamówienia wpłacony zadatek przechodzi na korzyść f. „ICAR“ bez regresu.

SZAFKA - BIBLIOTEKA

SKŁADANA

ESTETYCZNA

UNIWERSALNA

EKONOMICZNA

LATWA DO POWIĘKSZANIA

WSZERZ I NA WYSOKOŚĆ

WYGODNA DO PRZEWOZU

TANIA

Prosimy obejrzeć

na Wystawie Urządzeń i Systemów Biurowych
urządzanej przez Instytut Naukowej Organizacji

w Listopadzie 1927 r.

ul. Mokotowska Nr. 51/53

później

w f. „ICAR“ Hotel Europejski.

KARTKA POCZTOWA

10 gr.

NADAWCA:

Do

f. „ICAR“

Warszawa

Hotel Europejski

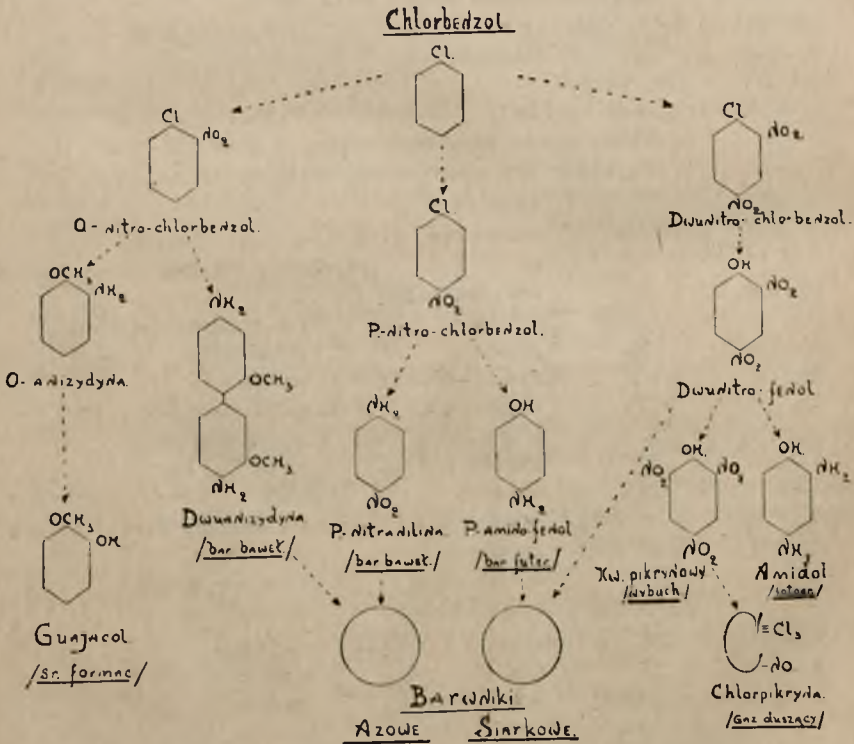
SPROSTOWANIE

błędów drukarskich w Nr. 8—9 „Wiadomości Z. P. Z. T.“.

str.	wiersz	zamiast	powinno być
A—359	4	Duclaix	Duclaux
A—360	7	studja	prowadzone są studia
„	9	pulsującym	pulsującym
„	17 od dołu	uruchomionych	niektórych
A—362	w tabeli I	Niemcy 1911/11	Niemcy 1911/12
A—363	w tabeli	Razem	Razem około 1.000.000 tonn około 400.000.000 fr. szw.
A—364	16	głównego	głównie
A—365	4	<i>powoduje</i>	<i>provokuje</i>
„	17	zmienia	zmieni
A—366	18	odnośnej	odnośnych
„		Odsyłacz 1) powinien brzmieć: A. Barszczewski „Bilans handlowy przemysły chemicznego w r. 1926“. Przegląd Gospodarczy zeszyt 1 Września 1927 r.	
A—367	22	Odsyłacz 1) winien mieć 2) i odnosi się do wiersza 2-go z dołu wytwórczości	wytwórczości konsumujących produkcję chemiczną
A—368	6	porozumiena	porozumienia
A—369	37	<i>racjonalizowanie</i>	<i>zracjonalizowanie</i>
„	39	i znowelizowanie	jak również znowelizowane
„	odsył. I	Confés	Confer.
A—370	1	obliczenia	obliczenia ¹⁾
„	24	określony	określony średnio
„	28	wykazują	wykazują średnio
„	23	15%	15 ⁰ / ₃)
„	na dole		³⁾ Patrz dalej barwniki
A—371	2 od dołu	ludzki	ludzkości
A—373	31		przestawić 5) i 6)
„	13 od dołu	siarki	siarki,
A—374	1 od dołu	stężenie	stężanie

str.	wiersz	zamiast	powinno być
A-375	2	Polsce	Polsce*)
"		II Amunicja (Przewidywana	II Amunicja (przewidywania
A-377	odsył.	za zawartości	zawartości
A-385	4	, a akcją	; akcją
"	5	aPaństwo	Państwo
A-387	3	K ₂ -21%	K ₂ O-21%
A-388	18	Pałac	Potasz
"	2 od dołu	takim olbrzymim	takiem olbrzymiem
A-390	18	azotu I. G.	azotu 250.000 t. I. G.
"	23	cła wywozowego	cła wwozowe
A-391	15	połączone	połączono
"	18	przyczem	—
A-392	22	Romualda	Rajmonda
"	25	światnie	światny
"	8 od dołu	cyklu	cyklem
"	6 od dołu	atracenu	autracenu
A-393	Odsyłacz	ostatni winien mieć	Nr. 9).
A-394	16 od dołu	jako produkt	jako półprodukt
A-395	31	Zachodzie	Zachód
A-396	w kliszy u góry	68,75	68,15
		Klisza winna być przeniesioną na stronę A-401. Tu winna być umieszczona klisza załączona.	
A-397	7	azotowe	azowe
A-402	klisza	winno być	Pokrycie Produkcją krajową importem
A-403	3	na poprzedniej stronie	(na poprzedniej stronie)
A-405	9	podanej	omawianej
"		11-12-13-14	wykreślić
"	17	całokształt	całokształt
"	21	przysługuje	przysługująca
A-405	23	480 do 100 kg.	48 za 100 kg.
"	24	towarów	towaru
"	8 od dołu	dla barwnikarstwa	dla naszego barwnikarstwa
A-406	3 od dołu	powinna	powinno
"	12	opracowanej	opracowywanej
	Odsyłacz 20)	chryrochinine	chryzofeninę
A-408	26	prawdziwemi i zdolnemi	zdołnemi
A-409	37	t. j.	a więc
A-410	25	Rządowych	rządowych
"	Odsyłacz 2)	wykreślić	
A-411	42	pirogencji	pirogenacji
A-412	1	w toluolu	toluolu
"	13	pomyślnie	pomyślnie w kilku miejscach Europy
"	24	żywicę wymaronową	żywicę kumaronową
	odsyłacz 1)	odnosi się do tabeli na str. 57	
A-413	1	podano	poddano

str.	wiersz	zamiast	powinno być
A-414	3 od dołu	7 milj. zł.	4 milj. zł.
A-422	30	Tomaszów	Tomaszowskiej
A-42B	3	dla	w
"	12	powyższenie	podwyższenie
"	odsyłacz 3	przy dziniu	przy działaniu
A-430	34	w zakupie	przy zakupie
"	42	pracujące	pracujące sprawnie

Uchwały II-go Zjazdu Polskich Techników Zrzeszonych.

zwołanego do Lwowa w 1927 roku, pod hasłem „Pracy Gospodarnej”.

UCHWAŁY OGÓLNE.

1. Rozwój życia gospodarczego Polski, zniszczonego przez wojnę i brak programu w pierwszych latach niepodległego państwa, wymaga polityki gospodarczej rządu jasnej, ustalonej i pozbawionej cech eksperymentalizmu nad organizmem gospodarczym.

Wszelkie nagłe zmiany warunków życia gospodarczego w dziedzinie finansowej, kredytowej, podatkowej, taryfowej, celnej i socjalnej, są szkodliwe i niebezpieczne dla rozwoju życia gospodarczego, znajdującego się dopiero w stanie rekonwalescencji po ciężkim kryzysie.

2. Program gospodarczy kraju winien być oparty na dążeniu do zwiększenia wytwórczości we wszystkich dziedzinach pracy, do osiągnięcia samowystarczalności, do podniesienia zdolności konkurencyjnej na rynku międzynarodowym, oraz do rozwoju racjonalnego eksportu. Istniejące zarządzenia, sprzeciwiające się temu programowi, winny ulec rewizji.

3. W Polsce, posiadającej przeszło 63% ludności rolniczej, która decyduje o pojemności rynku krajowego, rozwój rolnictwa jest podstawą i niezbędnym warunkiem wszechstronnego rozwoju gospodarczego i uprzemysłowienia kraju, to też ochrona i popieranie produkcji rolniczej stanowić winno w Polsce jedno z naczelných zadań polityki gospodarczej państwa. Rozszerzenie wewnętrznego rynku zbytu, pozwoli na potaniecie produkcji przemysłowej da możność polepszenia dobrobytu mas robotniczych.

Stale dodatni bilans handlowy w Polsce może być osiągnięty przede wszystkim drogą wzmożonej i wydawniejszej pracy, drogą ograniczenia i czasowego zawieszenia niektórych świadczeń socjalnych, na które nas obecnie nie stać.

4. Celem zwiększenia wytwórczości kraju i podniesienia wydajności pracy, niezbędnem jest zastosowanie naukowej organizacji racjonalnej normalizacji w przemyśle, handlu i rolnictwie, dla najlepszego wykorzystania surowców, posiadanych warsztatów i pracy ludzkiej.

5. System podatkowy winien ulec rewizji w celu równomiernego rozłożenia głównego ciężaru podatkowego na wszystkie gałęzie życia gospodarczego.

Wielokrotne ściąganie podatku obrotowego z tego samego źródła podatkowego, jako paraliżujące rozwój gospodarczy tych źródeł, winno być zaniechane. Podatki winny być wymierzane bez żadnej

dowolności, na podstawie dowodów konkretnych i rzeczywistych. Polityka podatkowa samorządów winna być uzgodniona z państwowym systemem podatkowym.

6. Konieczność obniżenia kosztów produkcji przemysłowej i wzmoczenie jej, tudzież spotęgowania eksportu dla rozwinięcia życia gospodarczego i podniesienia dobrobytu ludności wymaga rewizji obowiązujących przepisów z dziedziny ustawodawstwa społecznego.

Najkrótszy czas pracy, najdłuższe i najdroższe urlopy, najbardziej ograniczone i również najdroższe godziny nadliczbowe, odbijają się w Polsce ujemnie zarówno na kosztach produkcji, jak i na jej wielkości i wartości. Wolność pracy nie może w kraju steranym, ubogim i bardziej od innych skazanym na zdobycie nowego dorobku własnymi siłami podlegać tak daleko idącym ograniczeniom.

Wygórowane ciężary na rzecz kasy chorych winny ulec obniżeniu. Olbrzymie inwestycje kasy od początku jej istnienia, pokrywane nie ze skrzętnie gromadzonych oszczędności, lecz z wbieżających, wskazują, że obciążenie płatników jest nadmierne.

Należy dopuścić tworzenie prywatnych kas chorych w większych zakładach przemysłowych.

7. Ogłoszone niedawno w drodze dekretu ustawy o inspekcji pracy zawierają cały szereg daleko idących postanowień, które z jednej strony grożą naruszeniem porządku wewnętrznego w zakładach przemysłowych, z drugiej strony dają w ręce poszczególnych urzędników sankcje karne, które winny być zostawione wyłącznie kompetencji sądów. Zjazd zaleca Zarządowi Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, jaknajszybsze zajęcie się sprawą ustawy o inspekcji pracy i wystąpienie do rządu i ciał prawodawczych o cofnięcie tego dekretu.

8. Zarówno lokauty, jak i strejki, częstokroć o podłożu politycznym są wysoce szkodliwe dla życia gospodarczego każdego państwa, a jako wyjątkowo szkodliwe w obecnej dobie dla naszego życia gospodarczego, nie są dopuszczalne. Niezbędne więc jest stworzenie ustawowo bezstronnych, niezależnych, kompetentnych i niepodlegających wpływom partii politycznych, sądów rozjemczych, do orzekania w sprawie zatargów, wynikających między pracownikami a pracodawcami. Również winna być zagwarantowana wolność pracy, agitacja za strajkami, zmuszanie do porzucania pracy i stosowanie teroru, czynny sabotaż, winny być surowo karane ustawowo. Niedopuszczalne są strejki w zakładach państwowych, w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej, w przemysłach sezonowych i w rolnictwie.

W przemysłach sezonowych praca winna być unormowana przez umowy sezonowe, bezwzględnie obowiązujące obie strony.

9. Niezbędne jest poczynienie zmian w ustawie pomocy bezrobotnym, albowiem system obecny wytwarza swego rodzaju zawód bezrobotnych, element szkodliwy i niebezpieczny, sztucznie utrzymywany w większych ośrodkach przemysłowych.

10. Wobec szkodliwej konkurencji dla przedsiębiorczości prywatnej różnego typu przedsiębiorstw rządowych (wojskowych) i samorządowych (szkolnych, więziennych, dobroczynnych), produkujących w warunkach wyjątkowych (tani kapitał, tani robotnik, brak ryzyka, niepłacenie podatków i świadczeń socjalnych), przedsiębiorstwa te winny być oparte na zasadach handlowych.

11. W celu podniesienia wytwórczości we wszystkich przedsiębiorstwach rządowych i samorządowych zarówno wielkich jak i małych, konieczne jest jaknajszybsze przejście do prowadzenia tych przedsiębiorstw na podstawach handlowych.

12. Niezbędne jest opracowanie jednolitych i stałych warunków przetargów i dostaw dla instytucji rządowych i samorządowych.

13. Armja, spożywając wielkie ilości wytworów wszystkich działów rolnictwa i przemysłu, zwłaszcza w czasie wojny, oraz posiadając własne wytwórnie do celów specjalnych, jest ściśle związana z całym życiem gospodarczym kraju. Stosowanie przeto zasad pracy gospodarnej w administracji wojskowej jest doniosłym zagadnieniem ekonomicznym. Nie da się ono rozwiązać póty, póki technik nie będzie miał należytego głosu w administracji wojskowej. Wobec tego Zjazd popiera w całości wnioski, złożone w czerwcu r. b. przez zarząd Związku władzom wojskowym, a dotyczące organizacji służby technicznej w wojsku w czasie pokoju i w czasie wojny.

14. Celem przyciągnięcia poważnego kapitału zagranicznego do ożywienia życia gospodarczego w Polsce niezbędne są energiczne wysiłki zarówno rządu, jak i społeczeństwa, skierowane ku podniesieniu zaufania do Polski i do stałości naszych stosunków politycznych i ekonomicznych. Osiągnąć się to da przez oszczędną gospodarkę w naszych obecnych warsztatach pracy i przez stosowanie w polityce ekonomicznej metod, wypróbowanych w innych krajach kulturalnych.

15. Przy pertraktacjach międzynarodowych, podczas których coraz silniej dają się rozbrzmiewać hasła liberalizmu handlowego, należy pamiętać i podkreślać, że dopóki światowa polityka kredytowa oraz emigracyjna nie będą objęte rzeczywistym prądem liberalizmu, póty państwa nie mogą się wyrzec swej polityki protekcjonistycznej i reglamentacyjnej.

16. Jest rzeczą konieczną, aby właściwe władze zobowiązały radców handlowych przy placówkach zagranicznych do intensywniejszego i ścisłego informowania się o możliwościach i koniunkturach eksportowych dla przemysłu polskiego. Na stanowiskach radców handlowych powinni być inżynierowie lub handlowcy obznajmieni ze sprawami gospodarczymi i przemysłowymi kraju.

17. Celem obniżenia kosztów produkcji i rozwoju jej oraz poparcia eksportu, niezbędne jest zwolnienie od cła importowanych maszyn, nie wyrabianych w kraju, jak również części do takich maszyn.

18. Wychodząc z założenia, że handel ma w Polsce olbrzymie zadania do spełnienia na polu pomnożenia moralnych i materialnych dóbr ojczyzny, Zjazd stwierdza, iż do szybkich przeobrażeń i udoskonalień w technice produkcji należy dostosowywać organizację handlu i technikę sprzedaży na rynkach wewnętrznych i zagranicznych w sposób, odpowiadający interesom krajowej wytwórczości oraz nowoczesnym potrzebom wielkiego państwa.

19. Sprawą pilną jest rozbudowa własnej nowoczesnej floty handlowej.

20. Do rozwoju eksportu niezbędne jest stworzenie i udostępnienie przemysłowi kredytu eksportowego w instytucji emisyjnej i bankach rządowych, a także stworzenie wydatniejszej premji wywozowej w postaci zwrotu cła od użytych surowców.

21. Miarą znaczenia i rentowności produkcji krajowej w danej dziedzinie służyć może jedynie wszechstronne porównanie krajowych cen surowców i produktów z analogicznymi cenami na rynkach wewnętrznych zagranicznych, a nie z cenami eksportowymi, które bardzo często ulegają wpływowi „dumping’u”.

22. Pożądane jest, by wszystkie gałęzie techniki przemysłu i rolnictwa jasno zestawiły swe wymagania, dotyczące szkolenia personelu wyższego, średniego i niższego, oraz w miarę możliwości dokładnie określiły na przyszłość roczne swe zapotrzebowanie na przygotowany fachowo personel.

23. Stwierdzając konieczność stałego prowadzenia studiów nad opracowywaniem wytycznych życia gospodarczego w Polsce, Zjazd zwraca się do Rady Naukowo-Technicznej przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie z prośbą o dalsze kontynuowanie pracy w tym kierunku w porozumieniu z Zarządem Związku.

Celem umożliwienia wszystkim członkom Związku zaznajomienia się z pracami Rady, winny być one nadal ogłaszane w organie Związku „Wiadomościach”, przyczem Zjazd wyraża życzenie pod adresem Prezydium Związku — zabezpieczenia odpowiednich środków na to wydawnictwo.

I. Uchwały dotyczące przemysłu górniczego (węgiel).

1. Z poprawą stanu życia gospodarczego jest związana możliwość zwiększenia pojemności rynku wewnętrznego, co jest w odniesieniu do rozwoju polskiego górnictwa jednym z zasadniczych jego postulatów.

Polityka życia gospodarczego winna być prowadzona pod hasłem unikania eksperymentów prawodawczych i przemyślenia organizacji naszych warsztatów pracy.

2. Celem zwiększenia eksportu jak również spożycia wewnętrznego należy:

- a. rozbudować sieć komunikacyjną, a w szczególności przeprowadzić arterję przystosowaną do taniego masowego przewozu węgla z Zagłębia Węglowego do portów Bałtyckich.
- b. utrzymać taryfy kolejowe na możliwie niskim poziomie oraz poczynić starania drogą konwencji, by uzyskać ulgi racjonalne, transportowe na kolejach zagranicznych.
- c. zwiększyć zdolność przeładunkową portów bałtyckich.

II. Uchwały dotyczące przemysłu naftowego.

1. Szybka reforma ustawy naftowej w kierunku wprowadzenia zasady wolności górniczej (regale).

2. Popieranie wierceń na nowych dotąd nie eksploatowanych terenach.

3. Stosowanie najdalej idących ulg celnych przy sprowadzaniu maszyn, narzędzi i materiałów nie wyrabianych w kraju, a szczególnie przy sprowadzaniu całych urządzeń nowych systemów wiercenia dotąd w kraju mało używanych.

4. Zaliczenie wiertnictwa naftowego do przemysłu o ruchu ciągłym.

5. Większe dotowanie Państwowego Instytutu Geologicznego dla rozszerzenia prac Instytutu nad badaniem wierceń naftowych i

wydanie monografii i map geologicznych poszczególnych terenów oraz odpowiednich dotacji dla instytucji, pracujących na polu geofizyki.

6. Wobec ciężkiego położenia przemysłu naftowego, spowodowanego wyczerpywaniem eksploatowanych złóż naftowych i koniecznością czynienia nowych inwestycji na wierceńia poszukiwawcze, niezbędnem jest utworzenie organizacji całego przemysłu naftowego, jego zbytu i wyeliminowanie niepotrzebnej i szkodliwej konkurencji na rynkach zagranicznych, oraz udoskonalenie sposobów przewozu produktów naftowych.

7. Założenie Polskiego Instytutu Naftowego, którego zadaniem i celem byłoby czuwanie nad postępem techniki kopalnictwa i rafinerji nafty oraz badanie wszelkich przejawów technicznego i gospodarczego życia przemysłu naftowego.

8. Zreformowanie istniejącej w Boryslawiu szkoły górniczej i wiertniczej w kierunku kształcenia wiertaczy, pozostawienie zaś innym uczelniom kształcenie kierowników.

III. Uchwały dotyczące przemysłu kamieniarskiego.

Ponieważ duże zasoby surowców dla przemysłu kamieniarskiego znajdujące się w kraju wskazują na możliwość jego rozwoju, czemu na przeszkodzie stoi niski naogół poziom techniczny i organizacyjny naszych kamieniołomów, celem nadania właściwego kierunku tej gałęzi przemysłu:

1. Należy uznać jako zasadę, że przed przystąpieniem do organizowania eksploatacji, materiał i teren winny być zbadane przez fachowców.

2. Winny być wyznaczone obszary uznane za najbardziej odpowiednie do eksploatacji, przynajmniej najważniejszych i najbardziej poszukiwanych materiałów kamieniarskich.

3. Dążyć należy, aby tereny, uznane za odpowiednie do eksploatacji przemysłowej, uzyskały jaknajrychlej odpowiednią komunikację oraz odpowiednie ułatwienia przewozowe.

4. Jedna z instytucji krajowych o charakterze naukowym powinna być zaopatrzona we wszystkie nowożytnie aparaty do badania wartości technicznej materiałów kamieniarskich. Instytucja taka (państwowa lub społeczna), winna systematycznie podawać do wiadomości publicznej sprawozdania z dokonanych prac.

IV. Uchwały dotyczące przemysłu metalowego.

1. Inwestowanie fabryk w Polsce przez kapitał zagraniczny uważamy za korzystną formę pożyczki dla przemysłu.

2. Rozwój przemysłu metalowego winien iść w kierunku możliwego uniezależnienia Polski w tych dziedzinach, w których obecna wytwórczość jest zbyt mała lub niema jej wcale. Należy więc przede wszystkim dążyć do rozwoju przemysłu okrętowego i samochodowego.

3. Ze względu na małe zapotrzebowanie na wyroby przemysłu metalowego na rynku wewnętrznym koniecznym jest jaknajszersze uświadomienie rolnictwa co do korzyści dających się osiągnąć przy zastosowaniu maszyn i uruchomienie przemysłu budowlanego. Oba te czynniki, konieczne dla ogólnego rozkwitu kraju, zwiększyły by znacznie pojemność rynku wewnętrznego dla przemysłu metalowego.

4. Wobec niedostosowania taryfy celnej do warunków gospodarczych koniecznym jest przeprowadzenie jak najszybszej jej rewizji.

5. Zaleca się w dziedzinie technicznej:

a) Podział specjalności wytwórczych pomiędzy poszczególne fabryki, należące do tej samej grupy wytwórczej, na zasadzie wspólnego porozumienia i specjalizowania się każdej fabryki w przydzielonej jej dziedzinie wytwórczości.

b) Tworzenie przez przemysł metalowy, o jednej lub kilku specjalnościach, wspólnymi siłami, w postaci większych spółek do użytku dla poszczególnych przedsiębiorstw, Biur Konstrukcyjnych, stojących wysoko pod względem zawodowym i naukowym, których zadaniem byłoby opracowywanie nowych udoskonalonych typów konstrukcyjnych i udzielanie za zapłatą poszczególnym przedsiębiorstwom w zakresie ich specjalności.

6. Zaleca się w dziedzinie handlowej:

a) Dokonywanie zakupów surowców przez wszystkie fabryki metalowe za pośrednictwem jednej centralnej instytucji handlowej, o charakterze współdzielczym w celu przeciwwstawienia monopolowi sprzedaży powstałych i powstających syndykatów producentów krajowych i międzynarodowych scentralizowanej siły kupczej zrzeszonych konsumentów.

b) Tworzenie tak zwanych „wspólnot interesów“ w kierunku poziomym, ewentualnie także w kierunku pionowym, jako wstępu do faktycznej fuzji nadających się do niej przedsiębiorstw, w celu ich konsolidacji finansowej i obniżenia kosztów administracji do najniższych granic.

7. W zakresie warunków, o charakterze zewnętrznym, należy starać się w dziedzinie technicznej:

a) O udzielenie przez instytucje rządowe, w szczególności podlegające ministerstwu: Kolei, Spraw Wojskowych, Robót Publicznych i Poczty i Telegrafów zamówień fabrykom metalowym w sposób zapewniający im ciągłość pracy.

b) O wydanie i bezwzględne przestrzeganie zakazu sprowadzania maszyn i urządzeń technicznych przez instytucje rządowe i samorządowe, jeżeli te maszyny i urządzenia mogą być bądź wykonane w kraju, bądź zastąpione przez analogiczne maszyny i urządzenia, wykonywane w kraju.

8. Wychodząc z założenia, że rozwój przemysłu metalowego w kraju jest warunkiem nieodzownym obronności Państwa, należy zapewnić mu dostateczną ochronę celną. Rzeczą bardzo pilną jest opracowanie taryfy celnej o należycie zróżniczkowanych stawkach.

9. Dla zapewnienia krajowemu przemysłowi metalowemu dostatecznego zatrudnienia w czasie pokojowym i utrzymaniu go w pogotowiu do większych, w razie nagłej potrzeby, wysiłków, należy popierać usilnie wywóz wyrobów tego przemysłu zagranicę.

V. Uchwały dotyczące przemysłu elektrotechnicznego.

W trosce o dalszy rozwój przemysłu elektrotechnicznego Zjazd uchwalił potrzebę:

1. Racjonalnej ochrony celnej przez rewizję obecnych stawek

celnych dla kategorii wytworów, które mogą być w całości w kraju wyprodukowane i wytworów, które mogą być częściowo lub przeważnie są wyrabiane w kraju, zaś dla kategorii wytworów, które nie są wyrabiane w kraju pozostawienie stawek celnych dotychczasowych dla ułatwienia postępu elektryfikacji kraju w przejściowym okresie, do chwili powstania odpowiednich wytwórni w kraju.

2) Uzyskania obowiązującego przepisu dla przedsiębiorstw państwowych, komunalnych i instytucyj, będących pod kontrolą władz rządowych i komunalnych oraz Banku Gospodarstwa Krajowego, by pierwszeństwo w zamówieniach dawały przemysłowi krajowemu, z tem zastrzeżeniem, że zamówienia w firmach zagranicznych mogą być dopuszczalne, gdy przemysł krajowy nie jest w stanie wykonać dostawy na czas, lub gdy oferty firm zagranicznych nie są dumpin-gowe.

3. Uzyskanie zmiany przepisów o 5% wadjuum przy składaniu ofert przez odpowiedzialne firmy krajowe.

4. W celu opanowania rynku wewnętrznego i informowania odbiorców wydania szczegółowych cenników i zwiększenia propagandy handlowej przez przedsiębiorstwa.

VI. Uchwały dotyczące przemysłu włókienniczego.

Zważywszy że produkcja przemysłu włókienniczego nie przerasta zdolności konkurencyjnej ludności polskiej, że

w miarę podnoszenia się dobrobytu ludności i wzrostu konsumpcji stanie się niezbędną rozbudowa obecnych zakładów przemysłowych lub też budowa nowych.

że przemysł włókienniczy pod względem technicznych urządzeń stoi na wysokości i jest w stanie konkurować z państwami konkurencyjnymi zjazd uważa za konieczne:

1. Pod względem handlowym zorganizowanie sprzedaży drogą ustalenia jednolitych warunków sprzedaży dla poszczególnych gałęzi przemysłu włókienniczego, a wobec specjalnych warunków kredytowych, socjalnych, podatkowych, zapewnienie im dostatecznej ochrony celnej, wobec tego koniecznym jest przeprowadzenie rewizji stawek celnych dotychczas nie zwaloryzowanych.

2. Miarodajne czynniki rządowe winne współdziałać z przemysłem w jego akcji, mającej na celu zwiększenie zasobów pieniężnych przemysłu, zmierzającej do uzyskania należnego odszkodowania za dokonane przez okupacyjne władze niemieckie zakupy przymusowe, rekwizycje, wywłaszczenia i konfiskaty, które pozbawiły przemysł jego środków obrotowych.

3. Ze względu na to, że przemysł przetwórczy włókienniczy jest na obszarze naszego Państwa jedną z najsilniej rozwiniętych gałęzi gospodarstwa krajowego, zatrudnia przeszło 30% ogólnej liczby robotników przemysłowych stałych, a wobec tego, że cyfrowa produkcja tego przemysłu nie pokrywa dotąd zapotrzebowania kraju, wobec czego przemysł ten ma wszelkie widoki dalszego rozwoju ilościowego i jakościowego, dalej z uwagi na to, że przemysł włókienniczy skolonizowany swego czasu przez polskie czynniki wykazuje obecnie wyraźną tendencję obsadzania stanowisk nadzorczych i kierowniczych siłami polskimi, koniecznym jest zwrócić baczną uwagę na normalny rozwój i odpowiednie dotowanie szkolnictwa zawodo-

wego włókienniczego niższego i średniego, a także uwzględnienia w programach naukowych szkół wyższych technicznych technologii włókienniczej, mechanicznej i chemicznej, oraz stwarzanie w szkołach politechnicznych pracowni i doświadczalni dla przemysłu włókienniczego.

VII. Uchwały dotyczące przemysłu papierniczego.

Zjazd uznaje, że koniecznym jest:

1. Zachowanie dla przemysłu papierniczego niezbędnego surowca, w postaci drewna świerkowego i ograniczenie nadmiernego eksportu papierówki.

2. Utrzymanie ochrony celnej dla papieru, oraz udzielenie ulg celnych, przy sprowadzaniu maszyn papierniczych i ich części, niewyrabianych w kraju.

3. Podniesienie poziomu wykształcenia pracowników, przez stworzenie odpowiedniej szkoły specjalnej i zrzeszenie inżynierów i techników, pracujących w tym przemyśle.

4. Obniżenie kosztów produkcji przez zmianę przestarzałych, zbyt wąskich lub zbyt wolnobieżnych maszyn papierniczych maszynami szerokimi i szybkobieżnymi; przez poprawienie wadliwej gospodarki cieplnej; przez poprawę środków komunikacyjnych; przez ulepszenia wewnętrznej organizacji produkcji.

5. Dla sprostania wzrastającemu zapotrzebowaniu wewnętrznemu należy w najbliższym pięcioleciu powiększyć liczbę maszyn papierniczych o 5—8 nowoczesnych jednostek, produkujących przeciętnie po 900 ton miesięcznie i jednocześnie w odpowiednim stosunku powiększyć produkcję miążgi drzewnej i celulozy.

6. W związku z ulepszeniem gospodarki cieplnej zwrócić uwagę na fakt, że fabryki celulozy mogą rozporządzać znacznym nadmiarem energii, która może być wykorzystana w ogólnym planie elektryfikacji.

VIII. Uchwały dotyczące przemysłu chemicznego.

Zważywszy:

a) że przemysł chemiczny, otwierając szerokie możliwości w zakresie samowystarczalności, zwiększenia dobrobytu i zdolności obronnej, rywalizujących ze sobą narodów, coraz to większego nabiera znaczenia,

b) że Polska, ze względu na rozporządzalne surowce, znaczną pojemność rynku wewnętrznego, a zarazem wyjątkowo dogodnie dla eksportu położenie geograficzne, posiada naturalne warunki dla rozwoju tego przemysłu,

1. Należy wszelkimi siłami podjąć planową rozbudowę całości kształtu przemysłu chemicznego, uzupełniając w pierwszej linii luki najważniejsze, jak produkcję związków azotowych, chloru i t. p. oraz dostosować do potrzeb przemysłu chemicznego politykę kredytową, monopolową i celną.

W myśl powyższego Rząd powinien:

a) zniżyć do minimum cenę na sól przemysłową,

b) dostosować wysokość opłat celnych do obecnej wartości złotego,

c) uwzględnić w nowej taryfie celnej, nie tylko różnicę między kosztami produkcji krajowej i zagranicznej, lecz i szczególny nacisk

konkurencji zagranicznej, mającej częstokroć charakter wyłącznie polityczny,

d) zapewnić w pierwszej linii temu przemysłowi przystępny długoterminowy kredyt inwestycyjny.

2. Dla usamodzielnienia rodzimej wytwórczości chemicznej niezbędne jest wyznaczenie poważniejszych dotacji na:

- a) rozwinięcie na jaknajszerszą skalę badań naukowo-technicznych,
- b) dokładniejsze poznanie złóż krajowych (markazyty, fosforyty, baryt i t. d.),
- c) odpowiednie wyszkolenie chemików technologów.

3. Komunikacja wodna, odgrywająca pierwszorzędną rolę w zagranicznym przemyśle chemicznym, musi również w Polsce znaleźć rozwiązanie, a razie jednak bezwzględnie unormować trzeba przynajmniej kolejowe taryfy przewozowe, które w stosunku do ceny masowych artykułów tańszych (jak sól, miąż węglowy i t. p.), są niepomernie wysokie.

4. Ponieważ przemysł chemiczny nieorganiczny, w szczególności nawozowy, powołany jest do podniesienia produkcji rolnej, a zatem wzmoczenia pojemności rynku wewnętrznego, a użyteczne stosowanie nawozów sztucznych wiąże się bezpośrednio z meljoracjami rolnymi, staranniejszą uprawą gleby — szczególnie zaś drenowaniem, należy tym sprawom poświęcić nadal niesłabnącą uwagę.

5. Jakkolwiek organiczny przemysł syntetyczny wywiera narazie niewielki wpływ na nasz bilans handlowy, to jednak, ze względu na jego dynamiczne znaczenie dla całokształtu przemysłowej przetwórczości i obrony Państwa, musi być popierany tem wydatniej, gdyż zmierza po naturalnej linii rozwoju od surowca, po przez półprodukty do wyrobów ostatecznych.

6. Ponieważ produkcja barwników w czasie pokoju jest podstawą istnienia dla przedsiębiorstw syntetyczno-organicznych, obniża zaś jednocześnie na rynku wewnętrzym ceny analogicznych barwników zagranicznych, więc przemysły konsumujące, winny w dobrze zrozumianym interesie własnym, przez poparcie wytwórczości krajowej, umożliwić zwiększenie ilości i gatunków produkowanych barwników.

7. Bezwzględnie należy dążyć do bliższego porozumienia między poszczególnymi przedsiębiorstwami chemicznymi, celem doskonalenia metod fabrykacyjnych, na zasadzie specjalnych prac badawczych i zmniejszenia kosztów, drogą zwiększenia produkcji zasadniczej, przez podział zakresu wytwórczości. Organa rządowe i państwowe instytucje kredytowe, jako bezpośrednio w tem zainteresowane, winne wyrzucić w tym kierunku nacisk na sfery przemysłowe.

8. Zanim warunki kredytowe, celne i t. d. pozwolą na szerszy rozwój eksportu, musimy, licząc się z obecną przewagą zagranicy, ograniczyć się na razie do osiągnięcia samowystarczalności w zakresie najpierwszych potrzeb konsumcyjnych. Natomiast ta wytwórczość chemiczna, która opiera się na posiadanych w nadmiarze surowcach, powinna być rozwijana w kierunku eksportowym.

9. Ponieważ urzędowe daty statystyczne w zakresie produkcji importu i eksportu poszczególnych przemysłów niezawsze przedstawiają istotny stan rzeczy, przeto należy sposób prowadzenia statystyki zreformować stosownie do wymagań sfer zawodowych.

10. Ze względu na rozwój przemysłu chemicznego jest rzeczą konieczną przeprowadzenie reformy przepisów regulujących sprawę ścieków fabrycznych, celem ujednostajnienia tych przepisów w Państwie i dostosowania ich do potrzeb dzisiejszych.

11. Należy założyć w kilku miejscowościach najbardziej uproszczonych pod względem komunikacyjnym centra energetyczne, oparte na destylacji węgla, (ewentualnie torfu), zapewniając im dogodną komunikację wodną lub kolejową z zagłębiem węglowem. Tworząc tym sposobem nowe ośrodki produkcji chemicznej, i elektryfikując w szerokim promieniu okolicę, gromadzilibyśmy jednocześnie zapasy półkoks na wypadek odcięcia Zagłębia Węglowego.

IX. Uchwały dotyczące przemysłu gazowniczego.

II-gi Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych podkreśla konieczność większego zainteresowania się ze strony Władz Państwowych sprawą utylizacji węgla, zamieszczając w programie ugospo-darnienia naszego Państwa na jednym z naczelných miejsc:

1. Rozwój gazownictwa, koksownictwa i wszelkich innych sposobów przeróbki węgla;
2. Programowe popieranie wszelkiej inicjatywy państwowej, społecznej i prywatnej, w kierunku rozszerzenia obecnych i budowy nowych gazowni, koksowni i wszelkich innych sposobów przeróbki węgla przez:

- a) długoterminowe tanie kredyty inwestycyjne,
- b) wszelkie ułatwienia w dziedzinie taryf kolejowych,
- c) poparcie kredytowe wszelkich przemysłów pomocniczych, związanych z budową i eksploatacją gazowni, jak: przemysłu szamotowego, fabryk dostarczających gazowniom urządzeń konstrukcyjno-żelaznych i kotłarskich, przyrządów i przyborów do spożycia gazu i fabryk gazomierz.

3. Wychodząc z założenia, że w interesie gospodarstwa narodowego leży otoczenie opieką węgla gazowniczego przez niedopuszczenie do bezpośredniego jego spalania oraz, że rozwój gazownictwa ma dla życia gospodarczego kraju ogromne znaczenie pomiędzy innymi przez:

- a) podniesienie wytwórczości smoły węglowej sprowadzanej obecnie w znacznej ilości z Zagranicy,
- b) powstawanie nowych benzolowni, mających znaczenie dla obrony Państwa,
- c) stworzenie warunków dla rozwoju przemysłu chemicznego, co ma znaczenie ogólnopństwowe,

Celem uprzystępnienia gazu jako środka opałowego dla najszerzych warstw ludności i rozwoju przedsiębiorstw gazowniczych, należy obciążenie finansowe, nakładane przez gminy zniżyć do normy ogólnie przyjętego oprocentowania.

4. Celem umożliwienia rozszerzenia sieci rurociągów zarówno gazu węglowego, jako też ziemnego, należy spowodować wydanie rozporządzeń normujących opłaty „metrowe” na rzecz właścicieli gruntów.

5. Dla podniesienia przemysłu gazu ziemnego, jest niezbędnym wydane rozporządzenia wykonawczego do ustawy z d. 2 maja 1919 roku o monopolu Państwa w sprawie budowy gazociągów.

X. Uchwały dotyczące przemysłu szklanego.

Zjazd uważa za konieczne:

- 1). Podział specjalności wytwórczych pomiędzy poszczególne fabryki, należące do tej samej grupy wytwórczej na zasadzie wspólnego porozumienia i specjalizowania się każdej fabryki w przydzielonej jej dziedzinie wytwórczości.
- 2). Wprowadzenie mechanizacji pracy t. j. zastąpienia pracy ręcznej pracą nowoczesnych maszyn.
- 3). Przebudowę pieców według nowoczesnych zdobyczy techniki ze względu na ekonomję paliwa.
- 4). Konieczność założenia zawodowej szkoły szklarskiej oraz specjalnego laboratorium.
- 5). Dokonywanie zakupów surowców przez wszystkie huty szklane za pośrednictwem jednej centralnej instytucji handlowej, o charakterze współdzielczym w celu przeciwstawienia monopolowi sprzedaży, powstałych i powstających syndykatów, producentów krajowych i międzynarodowych, scentralizowanej siły kupczej zrzeszonych konsumentów.
- 6). Udzielanie przez instytucje Państwowe zamówień w sposób zapewniający im ciągłość pracy i w okresach t. zw. sezonów martwych.
- 7). Dla zapewnienia krajowemu przemysłowi szklanemu dostatecznego zatrudnienia należy popierać usilnie wywóz wyrobów tego przemysłu zagranicę.

XI. Uchwały dotyczące przemysłu drzewnego.

Dla rozwoju przemysłu drzewnego jest koniecznym:

- 1) uzgodnianie polityki sprzedaży surowców Zarządu Lasów Państwowych z wymaganiami przemysłu drzewnego,
- 2) ustalenie racjonalnej polityki taryfowej, uwzględniające potrzeby przemysłu drzewnego oraz powiększenie taboru kolejowego pod drzewo w odpowiednich okresach,
- 3) ułatwienia kredytowe, uwzględniające trudności, w których pracuje obecnie przemysł drzewny.

XII. Uchwały dotyczące przemysłu budowlanego.

1. Koniecznym jest uporządkowanie budowlanej polityki rządowej i samorządowej w kierunku umożliwienia wykonania budowy we właściwym sezonie budowlanym. Należy również poprowadzić w tym samym sensie akcję kredytową, a to celem racjonalnego zorganizowania robót, prawidłowego ich wykonania i zaoszczędzenia przez to zbędnych wydatków.

2. Ze względu na nieznaczny ruch budowlany w latach ubiegłych, ostry głód mieszkaniowy w miastach i płynące stąd ujemne skutki natury socjalnej, konieczne jest ożywienie w najszerszym zakresie ruchu budowlanego mieszkaniowego, który by się przyczynił równocześnie do uruchomienia całego szeregu rodzaj przemysłów i rzemiosł, związanych z budownictwem.

3. Ponieważ w budownictwie mieszkaniowym kapitał prywatny bierze dotychczas udział minimalny, niezbędną jest z jednej strony popieranie budownictwa z funduszów publicznych, szczególnie w odniesieniu do budowy tanich i małych mieszkań, z drugiej strony zaś m. żliwie najszybszy powrót do normalnego prawa cywilnego, przez

stopniowe znoszenie ustaw ograniczających prawa własności nieruchomości.

4. Wobec trudności uzyskania większych funduszków na budownictwo mieszkaniowe, niezbędnym jest subsydjowanie tegoż ze środków przeznaczonych na walkę z bezrobociem. Zerwanie z zasadą udzielania demoralizujących zapomóg i przeznaczenie funduszków tych na budownictwo w formie kredytów długoterminowych, prowadzić będzie do uruchomienia budownictwa i związanych z niem gałęzi produkcji krajowej i szybkiej likwidacji bezrobocia. Droga ta nietylko da się pracę rzeszom robotników ale również olbrzymie fundusze publiczne, wydatkowane obecnie bezpowrotnie wrócą do Kasy Państwowej.

5. Ze względu na potrzeby budownictwa państwowego i komunalnego konieczne jest uwzględnienie w budżetach kredytów budowlanych, mających pokrycie w dochodach nadzwyczajnych.

6. Rozwój ruchu budowlanego wobec szczupłości posiadanych funduszków uwarunkowany jest kosztami budowy. Należy rozpocząć jaknajdalej idącą akcję w celu obniżenia kosztów budowy. Wynikają stąd wnioski następujące:

- a) Zrównanie rocznego czasu pracy w przemyśle budowlanym z innymi przemysłami, uwzględniając charakter sezonowy przemysłu budowlanego. Reforma ta, znajdującą poparcie we wzorach wszystkich państw, pozwoli na redukcję kosztów budowy w bardzo poważnym zakresie.
- b) Obniżenie ciężaru podatkowego, ciążącego na przedsiębiorstwach budowlanych, szczególnie podatku obrotowego, conajmniej do norm, zastosowanych ostatnio w handlu hurtowym.
- c) Obniżenie opłat socjalnych, w szczególności przez obniżenie niesłychanie wysokich kar za zwłokę w opłacie świadczeń.
- d) Udzielenie odpowiednich funduszków na prowadzenie prac nad normalizacją materiałów budowlanych i części konstrukcyjnych budowli.
- e) Odpowiednia akcja kredytowa na przygotowanie materiałów w budowlanych, oparta na zapewnieniu stałych cen tych materiałów w sezonie.
- f) Należy otoczyć specjalną opieką dziedzinę wydajności pracy. Konieczne jest należyte uświadomienie robotników, że polityka, prowadzona przez Związki Robotnicze, przeciwna jakimkolwiek premjowaniu czy stosowaniu prac akordowych jest szkodliwą dla nich samych.

7. Ze względu na różnorodność prawodawstwa budowlanego w poszczególnych zaborach, konieczne jest najszybsze wydanie ustawy budowlanej, normującej między innymi sprawę uprawnień budowlanych.

8. Różnorodność obecnie obowiązujących przepisów odnośnie robót i dostaw dla Skarbu Państwa, winna być w najkrótszym czasie ujednostajniona drogą wydania specjalnej ustawy. Ujednostajnienia wymaga również dziedzina warunków ogólnych, technicznych, umów na roboty budowlane.

9. Rozwój szkolnictwa zawodowego budowlanego winien być otoczony specjalną opieką ze strony miarodajnych czynników państwowych, gdyż w najbliższej przyszłości, brak wykwalifikowanego per-

sonelu technicznego może się stać przyczyną upadku budownictwa polskiego.

Nieodzowną potrzebą jest wprowadzenie kursów dokształcających dla majstrów murarskich, ciesielskich, betoniarskich, a szczególnie należy zwrócić uwagę na kształcenie młodzieży.

XIII. Uchwały, dotyczące rzemiosł.

Wobec konieczności polepszenia sytuacji wielkiej gałęzi gospodarstwa narodowego, reprezentowanego przez 318.150 warsztatów rzemieślniczych zatrudniających 883.670 pracowników, Zjazd uważa:

I. Żeby utrzymać rzemiosła w Polsce, ze względu na konieczność podniesienia wartości produkcji rzemiosł, oraz konsumpcji wielkiej warstwy narodu, opierającej swoją egzystencję o rzemiosła — Państwo Polskie winno otoczyć rzemiosła należytą opieką i dać pomoc zmierzającą do poprawy gospodarczego bytu rzemiosł.

II. Dla poprawy gospodarczego bytu rzemiosł Państwo winno dążyć do:

- 1) zmniejszenia opodatkowania i dostosowania go do istotnych możliwości płatniczych rzemieślnika;
- 2) bezwzględnej zmiany ustawodawstwa socjalnego, które wywołuje ogromne podrożenie produkcji rzemieślniczej;
- 3) podjęcia szerokiej akcji kredytowej, zmerzającej:
 - a) do poniżenia ceny nabywczej surowców (drogą poparcia spółdzielni surowcowych);
 - b) do zmechanizowania warsztatów;
 - c) do zasilenia kapitałów obrotowych;
 - d) do zorganizowania zbytu hurtowego i t. d.

III. Celem skonsolidowania i uzgodnienia prac nad rozwojem rzemiosła tak ze strony rządu, jak instytucji pół-oficjalnych winien być powołany do życia w drodze ustawy patronat dla spraw rzemiosła i drobnego przemysłu.

XIV. Uchwały ogólno-komunikacyjne.

1. Program budowy i eksploatacji dróg lądowych i wodnych winien być rozstrzygnięty w płaszczyźnie ogólnopolskiego zagadnienia komunikacyjnego i należytego wyzyskania sił wodnych przy jednoczesnym uwzględnieniu wymagań Obrony Państwa.

2. Wszechstronne wyzyskanie wszystkich środków komunikacji winno być ułatwione zarówno środkami technicznymi, przez ułatwienie przejścia od jednego środka transportu do drugiego, jak i przez wprowadzenie taryf opartych na racjonalnej kalkulacji.

3. Na szczególną uwagę zasługuje zbadanie sprawy zmniejszenia kosztów przewozu węgla z Zagłębia do miejsc zapotrzebowania w tej liczbie do portów morza Bałtyckiego.

XV. Uchwały, dotyczące komunikacji drogowej.

1. Potrzebne jest uświadomienie całego społeczeństwa o obecnym stanie sprawy drogowej i potrzebie jaknajwiększego wyłączenia wszystkich sił, aby rychło nastąpił stanowczy zwrot ku poprawie istniejących stosunków.

2. Za najpilniejsze zadanie gospodarki drogowej w Polsce należy uważać:

a) Uporządkowanie istniejącej sieci dróg z twardą nawierzchnią przez możliwe, rychłe, w ciągu kilku lat: 1) odbudowanie zniszczonych odcinków, 2) przebudowanie nawierzchni odcinków dróg pod większymi miastami, na których odbywa się intensywny ruch podmiejski na nawierzchnie przystosowane do takiego ruchu, 3) przystosowanie nawierzchni dróg na odcinkach, na których odbywa się ruch samochodowy, do wymagań takiego ruchu.

b) Rozszerzenie sieci dróg z twardą nawierzchnią, a przede wszystkim pobudowanie sieci państwowych dróg bitych we wschodnich częściach Rzeczypospolitej, co należy uważać za sprawę szczególnie ważną ze względów ekonomicznych, administracyjnych, ze względów na obronę Państwa, oraz ze względów politycznych.

Program budowy dróg musi być uzgodniony z wymaganiami obrony Państwa.

Przewidując, że trakcja konna przez dłuższy czas będzie w Polsce stosowana, należy uwzględnić w programie budowę dróg ziemnych.

Ponieważ stosunki gospodarcze w Polsce wymagają szybkiego rozwoju komunikacji samochodowej, rozbudowa dróg winna być prowadzona w jaknajenergiczniejszym tempie.

Jednocześnie z przystąpieniem do budowy dróg państwowych należy rozpocząć przebudowę tych dróg wojewódzkich i powiatowych, które nie mają jeszcze twardej nawierzchni.

c) Konieczne jest ulepszenie stanu dróg gruntowych przez zastosowanie racjonalnych metod ich utrzymywania; w szczególności należy zwrócić uwagę na wyzyskanie na drogach gruntowych szarwaraku, który należy racjonalnie zorganizować. Szczególną uwagę należy zwrócić na potrzebę stałego, a systematycznego utrzymania tych dróg.

d) Przystąpienie do przebudowy mostów o charakterze prowizorycznym na mosty stałe według programu i kolejności z góry ustalonej.

e) Wprowadzenie nowoczesnych metod i systemu w budowie ulic i placów miejskich i pobudzenie działalności miast w kierunku systematycznego uporządkowania placów i ulic miejskich.

f) Uruchomienie kamieniołomów, produkujących wyborowe gatunki materiałów do budowy i utrzymania dróg.

Aby wykonanie powyższych najpilniejszych zadań z zakresu gospodarki drogowej mogło być urzeczywistnione, potrzebne będzie przeznaczenie przez rząd i samorzady odpowiednich środków na cele drogowe a w szczególności:

a) Dla umożliwienia przeprowadzenia odbudowy dróg winne być stworzone podstawy prawne celem dania poszczególnym województwom możliwości sfinansowania tej akcji.

b) Wprowadzenie opłat od pojazdów jest środkiem do stopniowego polepszenia gospodarki drogowej, gdyż da możliwość przystąpienia do wykonania inwestycji; ewentualnie w razie uzyskania pożyczki na cele drogowe mogą być te opłaty przeznaczone na spłatę rat rocznych.

c) Możliwe jest ściąganie kapitałów z zewnątrz a częściowo i z wewnątrz przez powierzanie wykonania pewnych inwestycji

krajowych przedsiębiorstwom, które finansowałyby te inwestycje na spłaty 15 — 20-letnie. (Tyczy się to zarówno inwestycji państwowych jak samorządowych).

- d) Częściowa możliwość przystąpienia do budowy stałych mostów istnieje, gdy budowa takich mostów na ożywionych szlakach lub w większych miastach oddana zostanie przedsiębiorstwom t. zw. „Toll-Bridge C-o” t. j. towarzystwom, które finansują budowę mostów i budują je, a koszty amortyzują przez pobieranie myta na tych mostach w ciągu pewnego okresu z góry ustalonego.
- e) Samorządy mogą rozwinąć większą inwestycyjną działalność drogową w razie, jeżeli dana im będzie możność subiektywnego stosowania norm specjalnych opłat drogowych, przystosowanych do miejscowych warunków ekonomicznych i potrzeb drogowych; w tym celu zatwierdzanie opłat drogowych przy normach niezbyt wysokich (zwykłych) winno być przekazane w całości urzędowi wojewódzkim; przy wyższych normach zatwierdzenia opłat winny dokonywać władze centralne.
- i) W celu nadania należytego tempa akcji inwestycyjno-drogowej i umożliwienia zużytkowania kredytów drogowych w okresie budowlanym, winna być podjęta w możliwie szerokim zakresie akcja kredytowa Banków Gospodarstwa Krajowego i Komunalnego. Akcja ta winna dostarczyć samorządom taniego długoterminowego kredytu na inwestycje drogowe; w razie otrzymania przez Rząd pożyczki inwestycyjnej, powinien być powiększony w należytych stopniu pożyczkowy fundusz drogowy, istniejący na zasadzie art. 22 Ustawy Drogowej.

3. Gospodarka drogowa samorządów zahamowana jest z powodu samorządu powiatowego i wojewódzkiego, zbudowanego na zasadach przewidzianych w Ustawie Konstytucyjnej. Jednym z warunków poprawy gospodarki drogowej należy uznać powołanie do życia szerokiego samorządu powiatowego i wojewódzkiego. W szczególności położyć trzeba nacisk na potrzebę rychłego powołania do życia — ze względu na specjalne potrzeby gospodarki drogowej — samorządu wojewódzkiego, bez którego działalność samorządów powiatowych nie osiągnie należytych skutków, nie wprowadzenie do tychczas w życie ogólnych ustaw samorządowych powoduje nieobliczalne straty gospodarcze wogóle a w gospodarce drogowej w szczególności. Winna być przewidziana w budżecie państwowym znacznie większa pomoc na budowę dróg samorządowych. W szczególności pomoc ta winna być przeznaczona na budowę dróg łączących poszczególne dzielnice.

4. Z powodu ogromu zadań w zakresie gospodarki drogowej pożądaną jest wyzyskanie inicjatywy prywatnej w zakresie budowy i utrzymania dróg przez tworzenie spółek drogowych dobrowolnych lub przymusowych, oraz ustawowe zapewnienie tym spółkom pomocy państwowej i samorządu wojewódzkiego.

5. W celu wyrobienia kadrów pracowników drogowych — inżynierów i techników — należy zwrócić odpowiednią uwagę zarówno w technicznych szkołach akademickich jak w szkołach średnich drogowych na studia nad techniką drogową.

Wychowawców wydziału inżynierji lądowej szkół akademickich oraz szkół średnich drogowych należy przyjmować zarówno w czasie studjów jak po ukończeniu na praktykę na roboty drogowe, w celu wyspecjalizowania personelu technicznego drogowego.

Aby personel techniczny drogowy mógł nadążyć za postępem, konieczne jest urządzenie co pewien czas kursów dokształcających, na których słuchacze zaznajamiani byłiby z postępami techniki drogowej. Odnośne władze i instytucje winne umożliwić korzystanie z wymienionych kursów.

Dla ułatwienia utrzymania personelu drogowego na wysokim poziomie technicznym, należy dążyć do stworzenia literatury drogowej fachowej, stojącej na wysokim poziomie naukowym oraz literatury drogowej popularnej, któraby szerzyła wiedzę o technice drogowej w szerszych kołach.

6. W związku z reformą administracji ogólnej oraz w związku z wprowadzeniem ogólnych ustaw samorządowych winna być stopniowo przeprowadzona reforma administracji drogowej na zasadach następujących:

- a) Winna być możliwie prosta.
- b) Zabezpieczona od wpływów partyj politycznych.
- c) Dobór personelu technicznego winien być dokonywany przez czynniki fachowe.
- d) Wynagrodzenie personelu technicznego, drogowego winno być w wysokości dostatecznej do utrzymania w administracji drogowej dobrego personelu technicznego.
- e) Wszelkie zmiany i reorganizacje częściowe winne być dokonywane w kierunku przyszłego ustroju administracji drogowej, a nie na odwrót, jak to mieliśmy przykłady w przeszłości.
- f) Przy decydowaniu o formach administracji drogowej winny mieć zapewniony głos decydujący sfery techniczne.

7. Powinna być przedsięwzięta akcja, mająca na celu podniesienie poziomu techniki budowy i utrzymania dróg w Polsce. Jednocześnie przy wykonaniu robót drogowych powinno się zwrócić uwagę na zastosowanie naukowej, umiejętnej organizacji. Wreszcie tam, gdzie tylko warunki na to pozwolą winny być zastosowane rozmaite współczesne maszyny drogowe, zamiast pracy ręcznej.

Budowa dróg musi się oprzeć na materiałach znajdujących się w Kraju i na maszynach wyrabianych przez własny przemysł.

XVI. Uchwały, dotyczące komunikacji kolejowej.

1. Niezbędnem jest zbadanie obecnego ruchu tranzytowego w kierunku zachodnio-wschodnim, znalezienie środków w celu skierowania tego ruchu przez Polskę i w miarę potrzeby wybudowanie w tym kierunku nowych linii.

2. Wobec ograniczonego budżetu państwowego i braku krajowych kapitałów, należy zachęcić kapitały zagraniczne do udziału w budowie nowych linii kolejowych w Polsce, ułatwiając uzyskanie koncesji i prowadzenie budowy, unikając zniechęcenia kapitalistów przez formalistykę urzędową.

3. Nader ważną dla rozwoju produkcji jest rozbudowa sieci kolejowej miejscowego znaczenia. Należy zatem dążyć do rozbudowy tej części bądźto przez wydatną pomoc państwową dla inicjaty-

wy prywatnej w tym względzie, bądź też budując takie koleje na koszt Państwa.

4. W związku z ogólnym planem rozwoju sieci kolejowej należy opracować plan racjonalnej elektryfikacji kolei, ściśle uzgodniony z planem elektryfikacji Państwa.

5. Niezbędnym jest niezwłoczne wybudowanie nowej linii, która połączyła bezpośrednio Polskie Zagłębie Węglowe z Gdynią możliwie najkrótszą drogą.

6. Niezbędnym jest przyspieszenie przeprowadzenia rewizji taryf kolejowych, opartej na rzeczywistych potrzebach życia gospodarczego. Przy tej rewizji należy uwzględnić trudne warunki życia gospodarczego na Kresach Wschodnich.

7. Niezbędnym jest niezwłoczne wprowadzenie w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 roku o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

8. Niezbędnym jest przy utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ należyte unormowanie wynagrodzenia personelu kolejowego i stworzenie warunków dla nich życiowych wogóle, a mieszkaniowych w szczególności, dających możliwość spokojnej pracy dla dobra kolejnictwa.

9. W związku z koniecznością unormowania wynagrodzeń personelu kolejowego należy zwrócić specjalną uwagę na wynagrodzenie personelu inżynierskiego, gdyż w obecnych warunkach nie można się spodziewać normalnego zasilania personelu inżynierskiego wartościami młodeymi siłami.

XVII. Uchwały, dotyczące komunikacji wodnej.

1. Drogi wodne, pomimo korzystnych warunków rozwoju, odgrywają w Polsce obecnie zbyt małą rolę w ogólnej pracy przewozowej całej sieci komunikacyjnej.

Zwiększenie roli przewozów wodnych przez odpowiedni rozwój sieci dróg wodnych wpłynie na ogólne zmniejszenie kosztów produkcji w Polsce i ułatwi przemysłowi konkurencję międzynarodową.

2. W celu możliwości lepszego orjentowania się w zagadnieniach dróg wodnych, niezbędnym jest:

- a) prowadzenie jednolitej, dokładnej i usystematyzowanej statystyki żeglugi;
- b) przedkładanie i ogłaszanie drukiem usystematyzowanych i dokładnych sprawozdań z prowadzonych robót regulacyjnych i bagrowych;
- c) przeprowadzenie przez Rząd systematycznych studjów nad drogami wodnymi, oraz opracowywanie projektów, tak pod względem technicznym jak i komercyjnym.

3. Koszta regulacji rzek są wydatkiem na cele komunikacji wodnej, lecz również mają na celu uporządkowanie i unieszkodliwienie spływu wód w interesie rolnictwa i t. p.

Wydatek ten nie może być uważany za inwestycję bezpośrednio dochodową i winien być pokrywany ze środków budżetowych Państwa i samorządów, jako konieczność państwowa.

Wydatek, poniesiony na regulację rzek, chociaż nie jest bezpośrednio dochodowym, przynosi jednak Państwu dochody pośrednie

przez dostarczenie taniej komunikacji przez meljorację, zabezpieczenie od strat, mogących być spowodowanymi wylewami, i t. d.

Niezbędnem jest doprowadzenie całej sumy przeznaczony na nowe roboty przynajmniej do 25 milionów rocznie, — przy jednoczesnym dostatecznym zapewnieniu utrzymania w porządku wykonanych budowli.

4. Wydatki na sztuczne drogi wodne są nakładem specjalnie dla celów komunikacyjnych — i są niezbędnem dopełnieniem naturalnych dróg wodnych, które bez tego dopełnienia zwłaszcza w naszych warunkach tracą dużo na znaczeniu i nie mogą odegrać należytej im roli.

Jako nakład, mogący się rentować i sztuczne drogi wodne mogą być budowane i eksploatowane nie tylko jako przedsiębiorstwo rządowe z udziałem samorządów, lecz także na podstawie koncesji osobom prywatnym udzielonych.

W interesie kraju leży, by pod jakąkolwiek postacią budowa projektowanych dróg wodnych była jaknajrychlej zapoczątkowana i ażeby w razie uzyskania pożyczki zagranicznej część jej była przeznaczona na ten cel.

5. Koszt robót na drogach wodnych, wskutek specjalnych właściwości tych robót, zależy w bardzo znacznej mierze od doświadczenia i przygotowania technicznego kierowników robót budowlanych.

Polska posiada niewielki zastęp odpowiednich fachowców, zastęp, który wobec mało zachęcających warunków pracy dla inżynierów na służbie rządowej, — i zastoju w robotach na drogach wodnych — nie tylko się zwiększyć, ale może się zmniejszyć.

Pożądanem jest, by jednocześnie z rozpoczęciem robót na drogach wodnych w większej skali, warunki służby dla inżynierów były tak zmodyfikowane, by możliwem się stało przyciągnięcie i utrzymanie odpowiednich sił fachowych.

6. Drogi wodne pod względem nośności winny uwzględniać w pierwszym rzędzie potrzeby krajowe a potrzeby tranzytu w miarę realnych wymagań ruchu w najbliższej przyszłości.

7. Budowa dróg wodnych, dzięki temu, że główne jej koszty stanowi robocizna, przyczyni się ogromnie do zmniejszenia bezrobocia.

8. Koniecznem jest dążenie do stworzenia własnych stocznii do budowy taboru morskiego i rzecznoego i poparcie żeglarstwa przez otwarcie kredytu dla żeglarzy i przyspieszenie wprowadzenia w życie ustawy o hipotece na statkach.

XVIII. Uchwały, dotyczące Elektryfikacji.

1. Najbliższymi zadaniami w zakresie elektryfikacji są:

- a) Na olbrzymich obszarach Państwa, nie korzystających dotychczas z energii elektrycznej, np. w Województwach Wschodnich, budowa odosobnionych elektrowni, które, spełniając rolę pionierską, przygotowują teren dla elektryfikacji na większą skalę;
- b) Na obszarach, na których już osiągnięto znaczne zapotrzebowanie energii na jednostkę powierzchni, np. w Zagłębiu Węglowem, budowa sieci wysokiego napięcia, łączących istniejące duże elektrownie;

- c) Przystąpienie do wyzyskania na większą skalę sił wodnych i ustalenie współpracy elektrowni wodnych z istniejącymi elektrowniami cieplnymi;
- d) Wyzyskanie gazów ziemnych do celów elektryfikacji;
- e) Przystąpienie do wytwarzania energii elektrycznej w środkowych częściach Państwa i wogóle na terenach, oddalonych od Zagłębia Węglowego, z tak zwanych miejscowych gatunków paliwa (torfu, węgla brunatnego).

2. Celem przyciągnięcia kapitału do inwestycji w elektryfikacji należy dać przedsiębiorstwom istniejącym na podstawie uprawnień, pewność korzystania z raz nabytych praw.

3. Pożądaną jest pomoc finansowa Rządu przedsiębiorstwom użyteczności publicznej, zwłaszcza w pierwszych latach ich istnienia w następującej formie:

- a) Wydatniejsza niż dotychczas działalność kredytowa banków państwowych w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw wymienionej kategorii, a zwłaszcza komunalnych.
- b) Przyznanie ulg podatkowych.

4. Zjazd uznaje konieczność prowadzenia na szeroką skalę propagandy zużycia elektryczności wśród sfer przemysłowych w całym społeczeństwie.

5. Niezbędne jest daleko idące uproszczenie formalności przy udzielaniu uprawnień na małe elektrownie.

XIX. Uchwała dotycząca wyzyskania sił powietrza.

Wskazaniem jest wykorzystanie ostatnich postępów aerodynamicznych z zakresu silników wiatrowych dla celów gospodarczych.

XX. Ogólne uchwały, dotyczące rolnictwa.

Wychodząc ze stanowiska, że ochrona i popieranie produkcji rolniczej stanowić winno w Polsce jedno z naczelných zadań polityki gospodarczej państwa, Zjazd uznaje za niezbędne: a) w zakresie polityki budżetowej podnieść do właściwych rozmiarów budżet Ministerstwa Rolnictwa, by umożliwić w ten sposób szerokie stosowanie polityki popierającej organizacje i instytucje pracujące nad rozwojem i rozpowszechnieniem wiedzy rolniczej, propagandę oświaty zawodowej wśród szerokich mas rolniczych i podniesieniem techniki w zakresie produkcji, handlu (śpiichlerze komorowe), przerobu i transportu (chłodnie), produktów rolniczych;

b) w zakresie kredytowym — rozwój takich form kredytu, które są specjalnie niezbędne dla rolnictwa, w szczególności zaś niskoprocentowego kredytu długoterminowego i kredytu pod zastaw pldów rolnych;

c) w zakresie polityki podatkowej — pociągnięcie szerokich warstw rolników do opłacania podatków, utrzymanie obciążenia podatkowego z rolnictwa na 1zecz państwa i samorządu w granicach nie przekraczających zdolności płatniczych gospodarstw rolnych i usunięcie z naszego ustawodawstwa podatkowego szkodliwych i sprzecznych z zasadami nauki skarbowej momentów demagogicznych;

d) w zakresie polityki socjalnej — ściśle przystosowanie polityki socjalnej do szczególnych warunków produkcji rolniczej, oraz gospodarczych i społecznych właściwości życia polskiego, unikając obciąż-

zania produkcji nadmiernie wysokimi kosztami ubezpieczeń społecznych, dających ubezpieczonym bardzo problematyczne korzyści;

e) w zakresie polityki handlowej — należyte uwzględnienie interesów produkcji rolniczej w polityce celnej, traktatowej i taryfowej.

XXI. Uchwały, dotyczące produkcji zwierzęcej.

Zjazd stwierdza, że Polska posiada ze wszech miar sprzyjające warunki naturalne dla daleko idącego rozwoju wytwórczości zwierzęcej, mogący znakomicie podnieść bogactwo kraju oraz stwierdza doniosłość i konieczność systematycznej i wszechstronnej pracy nad rozwojem hodowli zwierząt domowych nad wzmoczeniem i udoskonaleniem przerobu surowców zwierzęcych.

Dla osiągnięcia tego celu Zjazd uważa za niezbędne:

a) przeprowadzenie odpowiednich meljoracji łąkowo-pastwiskowych,

b) rozpowszechnienie umiejętnej uprawy roślin pastewnych,

c) podniesienie wiedzy technicznej wśród szerokich mas w zakresie akcji hodowlanej,

d) kształcenie zawodowe personelu technicznego dla kierownictwa akcji hodowlanej,

e) rozwój doświadczalnych zakładów hodowlanych,

f) szerokie zastosowanie systemu licencjonowania i premjowania zwierząt domowych.

g) ułatwienia w nabywaniu rozplodników i materiału rozplodowego,

h) szerokie zastosowanie chłodnictwa przy przechowywaniu i transportowaniu produktów zwierzęcych i ich przetworów,

i) organizację spółkowych rzeźni, mleczarni i innych zakładów dla przerobu surowców hodowlanych,

j) rozwój związków hodowlanych, kół kontroli, obór i innych form zrzeszonej pracy hodowlanej.

k) udzielenie ustawodawczego poparcia dla rozwoju przedsiębiorstw przerabiających surowiec zwierzęcy.

XXII. Uchwały, dotyczące produkcji roślinnej.

1. Zjazd uznaje, że szybkie wzmoczenie produkcji zbożowej w Polsce jest sprawą pierwszorzędnej doniosłości gospodarczej, że cel ten osiągnięty być może zarówno przez zamianę nieużytków na użytki rolne, jak i przez ogólną intensyfikację produkcji, a co za tem idzie zwiększenie plonu z jednostki powierzchni, drogą przeprowadzenia na szeroką skalę odpowiednich meljoracji, przez staranniejszą uprawę mechaniczną, szerokie stosowanie nawozów, rozpowszechnianie użycia szlachetnych nasion, zorganizowanie doświadczalnictwa, rozwój nauki rolniczej i podniesienie oświaty zawodowej.

2. Zjazd uznaje potrzebę jaknajenergiczniejszego urzeczywistnienia systematycznego programu regulacji rzek i potoków górskich, tudzież ochrony stoków przed rabunkową gospodarką leśną.

3. Uważając zaś meljoracje rolne za pierwszorzędne zagadnienie państwowe, Zjazd wyraża przekonanie, że racjonalny rozwój ich wymaga by praca i fundusze na ten cel przeznaczone były skoncentrowane w jednym ministerstwie.

4. Zjazd uważa za potrzebne powołanie do życia organu Państwowego, mającego na celu obudowania potoków górskich.

5. Zjazd uważa za konieczne otwarcie katastru gruntowego w tych częściach Kraju, gdzie istniał oraz sporządzenia tam, gdzie go nie ma, a dla przeprowadzenia tej pracy niezbędne jest zespolenie wszelkich zagadnień dotyczących służby pomiarowej w ręku jednego Ministerstwa.

6. Jakkolwiek Zjazd uważa wydanie nowej ustawy o zagospodarowaniu lasów będących własnością prywatną za korzystne i wita tę ustawę z zadowoleniem — to jednak uznaje za nadto pospieszne jej wprowadzenie w życie już w bieżącym sezonie za nieporządane i przewiduje szkodliwe oddziaływanie tego zarządzenia na zaopatrzenie wiejskiej ludności w opał, na zapewnienie przemysłowi drzewnemu potrzebnej ilości surowca, a w konsekwencji osłabienie naszego eksportu drzewnego i osłabienie aktywności naszego bilansu handlowego.

Wobec powyższego oświadczają się Zjazd za zmianą odpowiednich postanowień ustawy w kierunku, aby jej przepisy co do obowiązku przedkładania programów względnie planów gospodarczych uległy zmianie, a mianowicie, aby rygory te były wprowadzone stopniowo w miarę możliwości ich technicznego wykonania.

XXIII. Uchwały, dotyczące organizacji handlu produktami rolniczymi.

1. Zjazd uznaje za niezbędne:

- a) zwrócić specjalną uwagę na formę, w której produkty rolnicze są wywożone, aby zwiększyć tą drogą wywóz produktów możliwie najbardziej uszlachetnionych,
- b) poddać reglamentacji jakościowej wywóz z Polski niektórych produktów rolniczych, jak jaj, bekonów i masła, rozciągając jednocześnie nadzór nad przedsiębiorstwami, które przygotowują do wywozu omawiane produkty, z zastrzeżeniem, że reglamentacja powyższa winna być wprowadzona stopniowo, aby uniknąć wszelkich wstrząśnień, zarówno w produkcji jak i w handlu wymienionymi artykułami.

2. Jednocześnie Zjazd wypowiada się stanowczo przeciwko ograniczeniu wywozu produktów rolniczych celem sztucznego obniżania ich cen.

XXIV. Uchwały dotyczące ułatwień transportowych dla rolnictwa.

Zjazd uznaje za konieczne ustanowienie dla produktów niezbędnych dla wytwórczości rolnej jak węgiel, nawozy pomocnicze i t. p. oraz małowartościowych masowych jak słoma, siana, ziemniaki specjalnie zniżonych taryf przewozowych.

XXV. Uchwały, dotyczące przemysłu spirytusowego.

1. Polski przemysł spirytusowy, jak i cały szereg gałęzi naszego przemysłu, ma za mały rynek zbytu i — co za tem idzie — zbyt małą produkcję. Rozszerzenie rynku zbytu dla spirytusu może nastąpić głównie przez intensywne rozpowszechnienie spirytusu przemysłowego i skażonego. Ten cel nie może być osiągnięty dopóty, dopóki spirytus przemysłowy i skażony objęty jest monopolem państwowym.

Dlatego interesy produkcji wymagają, by handel spirytusem przemysłowym i skażonym był wyjęty z pod kompetencji monopolu państwowego, a rozpowszechnianie jego zastosowania było oddane inicjatywie prywatnej. Organizacja prywatna, która się tem zajmie, mieć będzie wszelką możliwość obniżenia ceny spirytusu przemysłowego i zużycia go w poważnych ilościach, jako mieszanki z benzyną do motorów samochodowych i innych. Osiągnięcie tego celu leży nie tylko w interesach przemysłu gorzelniczego, ale również ma duże znaczenie dla obrony państwa.

2. Prywatny przemysł wódczany nie może być traktowany, jako współzawodnik państwowego monopolu spirytusowego. Dlatego muszą być uważane za niezdrowe wszelkie takie ograniczenia prywatnego przemysłu wódczanego, które stawiają go w gorszych warunkach, niż każdego konsumenta spirytualji, który zechce się zająć fabrykacją domową wódek dla własnej potrzeby.

3. Ustawa monopolowa, jak i każda inna, nie może stać w sprzeczności z tą podstawową zasadą prawa, która mówi, że żadne prawo nie może działać wstecz. Dlatego art. 21 p. 5 nowej ustawy monopolowej, który upoważnia Ministra Skarbu do obciążenia dodatkową opłatą skarbową spirytusu i trunków, znajdujących się w posiadaniu handlujących spirytualjami i fabrykantów wódek, jako już raz opodatkowanych, winien być zniesiony.

4. Posiadanie koncesji na handel spirytualjami nie może być połączone z obowiązkiem sprzedawania wyrobów monopolu spirytusowego. Kupiec nie może być pozbawiony prawa handlowania takim towarem, „jaki uznaje dla siebie za najodpowiedniejszy, byle to był towar legalnie nabyty, i nie może być krępowany w wyborze źródła, z którego chce towar nabyć, o ile tylko źródło to nie jest źródłem nielegalnych wyrobów alkoholowych. (Art. 19 nowej ustawy).

II-GI ZJAZD POLSKICH TECHNIKÓW ZRZESZONYCH.

W dniach 16, 17, 18 września r. b. odbył się we Lwowie II-gi Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych, związany z uroczystością 50-ciolecia założenia Lwowskiego T-wa Politechnicznego.

Hasłem Zjazdu była „Praca Gospodarna”. W celu zapoczątkowania pierwszego etapu prac nad powyższym zagadnieniem II-gi Zjazd miał dać obraz całokształtu obecnego stanu życia gospodarczego Polski i zestawić najpilniejsze potrzeby poszczególnych działów życia gospodarczego, a mianowicie przemysłu, górnictwa, rolnictwa, handlu i rzemiosła.

Opracowanie powyższego planu mogło być jedynie urzeczywistnione przy zgodnej współpracy wszystkich dziedzin życia gospodarczego, które przez swe fachowe zrzeszenia wzięły udział w opracowaniu referatów na Zjazd.

Zakreślony tak szeroko program Zjazdu zainteresował ogół techników Polskich, którzy w liczbie około 500 wzięli udział w Zjeździe. Posiedzenie otwarcia było poświęcone uczczeniu 50-cioletniego jubileuszu Polsk. Tow. Politech.

Po zagajeniu Zjazdu przewodniczący w imieniu uczestników wysłał depezę do p. Prezydenta Rzeczypospolitej z uczuciami hołdu, na co otrzymał telegraficznie podziękowanie.

Do honorowego Prezydium Zjazdu zostali zaproszeni dr. Maksymilian Thullie, prezes Akademji Nauk Techn., ks. dr. Adam Gerstman, rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza, prof. dr. Juliusz Tokarski rekt. Polit. Lwowskiej, prof. Ludwik Szperl, rekt. Polit. Warszawskiej, prof. Edmund Chomiński, rekt. Akad. Górń. w Krakowie, prof. Władysław Grabski, rektor Szkoły Gł. Gosp. Wiejskiego w Warszawie, Piotr hr. Dunin Borkowski, wojewoda Lwowski, Gen. Władysław Sikorski, D-ca O. K. VI i Gen. Mieczysław Neugebauer inspektor Armji.

Prezydium rzeczywiste stanowili inż. Stan. Rybicki, prof. Radziszewski i inż. Rodowicz.

Liczni przedstawiciele Rządu, municypalności, wyższych uczelni zrzeszeń technicznych i różnych działów przemysłu składali na Zjeździe Tow. Politechnicznemu życzenia, podnosząc zasługi półwiekowej owocnej pracy, opisanej szczegółowo w obszernym referacie, wygłoszonym podczas posiedzenia otwarcia.

Z ramienia Rządu witał Zjazd p. Min. Rob. Publ. Inż. J. Moraczewski, zastanawiając się nad dorobkiem pracy techników Polskich od czasu odzyskania niepodległości i podkreślając konieczność wyłączenia wysiłków techniki w kierunku obniżenia kosztów i przyspieszenia budowy domów mieszkalnych.

Praca Zjazdu została rozdzielona pomiędzy 7 następujących sekcji: 1-a górnictwo, 2-a przemysł metalowy i elektrotechniczny, 3-a przemysł włókienniczy i papierniczy, 4-a przemysł chemiczny i gazowniczy, 5-a przemysł mineralny, szkło, ceramika, przemysł bu-

dowlany i drzewny, rzemiosła, 6-a komunikacji: drogowe, wodne i kolejowe, elektryfikacja i handel, 7-a rolnictwo (produkcja rolna i przemysł rolny).

Prezydjum poszczególnych sekcji był poprzednio zaproszony przez Kom. Org. Zjazdu, co umożliwiło zorganizowanie się sekcji odrazu w pierwszym dniu Zjazdu i przystąpienie do pracy. Uczestnicy Zjazdu według swych specjalności i zainteresowania brali udział w posiedzeniach sekcyjnych.

Na posiedzeniach sekcji rozpatrywano wszystkie wnioski ogólne, t. j. odnoszące się do całokształtu życia gospodarczego i wnioski specjalne odnoszące się do poszczególnych, interesujących specjalnie daną sekcję, działów.

Natychmiast po uchwaleniu na posiedzeniu sekcyjnym uchwały były odsyłane do Komisji wnioskowej, składającej się z Prezydjum Zjazdu, przedstawiciela Rady Naukowo-Technicznej i przewodniczącego poszczególnych Sekcji oraz Prezydjum Związku.

Komisja wnioskowa pracowała w przerwach pomiędzy posiedzeniami sekcyjnymi, uzgadniając pomiędzy sobą wnioski sekcji i opracowując ostateczny tekst wniosków, które po uchwaleniu na sekcjach miały być poddane pod decyzję plenum Zjazdu.

Dzięki tej organizacji i wyczerpanej pracy zarówno w sekcjach jak i w Komisji wnioskowej, Zjazd w ciągu niespełna trzech dni zdołał przerobić cały olbrzymi materiał, zgłoszony w formie wniosków przez Radę Nauk.-Techniczną przy Stow. Tech. Polskich w Warszawie.

Wnioski przyjęte przez Zjazd, po ich późniejszym redakcyjnym opracowaniu, są umieszczone wyżej.

Po przyjęciu Uchwał ogólnej treści oraz specjalnych, odnoszących się do poszczególnych przemysłów, zostały odczytane depesze i listy od instytucji i władz rządowych, a następnie Zjazd wysłuchał referatu p. Inż. Bluma o środkach zapobiegania szkodom, spowodowanym wylewami. Zjazd wyraził życzenie, by Prezydjum w imieniu Zjazdu podziękowało — Rektorowi Politechniki za gościnne progi Politechniki, w murach której odbył się Zjazd i posiedzenia sekcyjne, Zarządowi miasta Lwowa za gościnne przyjęcie, Zrzeszeniom nie technicznym, które były reprezentowane na Zjeździe, a specjalnie Rolniczym — następnie Referentom; koreferentom, Radzie Naukowo-Technicznej, Przewodniczącym Sekcji, T-wu Politechnicznemu, Dyrekcji Kolejowej, Prezydjum Zjazdu, oraz Sekretarzowi Generalnemu. Na tem Zjazd zamknęło 18-go września o godz. 19-ej.

Wieczorem odbył się Raut, urządzony przez Miasto, na który zostali zaproszeni uczestnicy Zjazdu.

MEMORJAŁ ZWIĄZKU P. Z. T. DO MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH Z DNIA 17 CZERWCA 1927 R. POD L: 289.

W sprawie wyzyskania sił technicznych dla celów obrony Państwa.

Wyzyskanie sił technicznych dla celów obrony Państwa jest zagadnieniem złożonym i winno być rozwiązane w sposób uwzględniający istniejące trudności, jakie dotychczasowe próby rozwiązywania tego problemu ujawniły.

Faktem bezspornym jest brak wykwalifikowanych sił technicznych w wojsku, podczas gdy w życiu cywilnym mamy raczej ich nadprodukcję.

Brak ten ujawnia się w różnych działach pracy wojskowej, nie tylko tam, gdzie chodzi o inżynierów kwalifikowanych w specjalnym dziale techniki wojskowej, ale i w tych działach służb, których etaty były tworzone w przewidywaniu, że będą całkowicie wypełnione przez inżynierów (etaty Korpusów: Inżynierji i Saperów i Uzbrojenia). Wskutek tego etaty Korpusu Inżynierji i Saperów i Korpusu Uzbrojenia, które, w myśl pragmatyki oficerskiej, winny być obsadzone wyłącznie przez inżynierów, — są wypełnione przez siły niefachowe.

Ten brak sił technicznych w wojsku wskazuje na konieczność zmiany dotychczasowych sposobów użytkowania sił technicznych w wojsku, tembardziej, że z każdym miesiącem rozbudowy naszej armji jej niedomagania stają się dotkliwsze i w skutkach groźniejsze.

Siły techniczne cywilne mogą być użytkowane przez wojsko tylko pośrednio dla celów pomocniczych, poza wojskowych, i mniej lub więcej racjonalnie wyzyskane przy ogólnej mobilizacji społeczeństwa. Dla celów wojskowych i wojskowo-technicznych inżynierowie cywilni bez specjalnego przygotowania i wyszkolenia, nie nadają się, gdyż najważniejsze zagadnienia wojskowo-techniczne muszą być załatwiane przez oficerów-inżynierów.

Wobec powyższego obecny stan rzeczy w razie wojny staje się groźnym, gdyż wojsko stojące w polu będzie odczuwać brak sił fachowych na stanowiskach kierowniczych w służbie technicznej i nie będzie posiadać żadnych odpowiednich rezerw technicznych, o ile zawczasu Władze Wojskowe nie zajmą się ich przygotowaniem.

Wobec tego Zarząd Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych ośmiela się przedłożyć dla rozważenia następujące propozycje:

- 1) Zamiast dzisiejszego Korpusu Oficerskiego Inżynierji i Saperów, który obejmuje oprócz służby saperów kolejowych i polowych, jeszcze służbę łączności i broni pancernej, — stworzyć dwa odrębne Korpusy, a mianowicie: a) Korpus Oficerski Inżynierji Wojskowej, złożony z oficerów, posiadających oprócz dyplomów wyższych szkół technicznych, jeszcze odpowiednie wojskowe wykształcenie, oraz b) Korpus Oficerski Saperów — posiadających tylko wojskowo-techniczne wykształcenie.
- 2) Do wyżej wspomnianego Korpusu Oficerskiego Inżynierji Wojskowej należy powołać wszystkich inżynierów dyplomowanych, znajdujących się zarówno w służbie czynnej, jak i w rezerwie, dzieląc Korpus ten na specjalne zawodowe grupy.
- 3) W celu umożliwienia Sztabowi Generalnemu opracowania zagadnień Obrony Państwa z punktu widzenia technicznego, należy stworzyć specjalną grupę oficerów Sztabu Generalnego Inżynierów, posiadających odpowiednie wyższe wykształcenie techniczno-wojskowe.
- 4) W tym celu należy utworzyć Wyższą Szkołę Techniczno-Wojskową, do której należy przydzielać oficerów Korpusu Inżynierji Wojskowej, posiadających odpowiednie zdolności i kwalifikacje.
- 5) W ten sposób wyszkoleni oficerowie Korpusu Inżynierji Wojsko-

wej posiadający dyplom Wyższej Szkoły Techniczno-Wojskowej będą powołani do prac Sztabu Generalnego, jako grupa specjalna, mająca za zadanie opracowywać z punktu widzenia technicznego problemu obrony Państwa, a przede wszystkim przygotować i przeprowadzić mobilizację wszelkich sił techniczno-ekonomicznych Państwa i wojska dla obrony Państwa.

- 6) W celu umożliwienia prac powyższej grupy specjalnej oficerów Sztabu Generalnego Inżynierów będą dla nich zapewnione specjalne etaty na odpowiednich szczeblach organizacji armji. Zakres działania tej grupy winien obejmować wszystkie zagadnienia natury technicznej. Wreszcie winna powyższa grupa oficerów Sztabu Generalnego Inżynierów mieć zapewniony decydujący głos przy kwalifikowaniu oficerów Korpusu Inżynierji Wojskowej jak i oficerów Sztabu Generalnego, pochodzących z Korpusu Inżynierji Wojskowej.
- 7) Należy wziąć pod uwagę podział prac Sztabu Generalnego na sprawy a) operacyjno-taktyczne oraz b) techniczne i c) techniczno-administracyjne.
- 8) Należy oficerom Sztabu Generalnego Inżynierom poruczyć wykonanie prac wyliczonych pod liczbą 7) pod literą b) i c).
- 9) Do czasu utworzenia powyższej specjalnej grupy technicznej Sztabu Generalnego Inżynierów, złożonej z absolwentów wyższych studiów wojskowo-technicznych utworzyć prowizorycznie na czas przejściowy taką grupę z najwybitniejszych inżynierów pełniących służbę na kierowniczych stanowiskach w wojsku.
- 10) Program istniejących szkół politechnicznych rozbudować w ten sposób, aby mogły przygotowywać kandydatów do technicznych działów służby wojskowej.

Zarząd Związku P. Z. T., powołując się na otrzymane w krótkiej drodze wezwanie M. S. Wojsk. do przedłużenia wniosków, pozwala sobie przedłożyć jako uzupełnienie swego listu z dnia 5-go maja r. b. za L. 139/27 do p. I-go Wiceministra Spraw Wojskowych i Szefa Administracji Armji.

OPINJA

Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie w sprawie projektu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej „Ustawy o bowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, oraz o ubezpieczeniu robotników na wypadek niezdolności do zarobkowania, a ich rodzin na wypadek śmierci ubezpieczonego“.

Rada Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, po zaznajomieniu się z projektem Ustawy wyżej wymienionej, po wysłuchaniu opinji rzeczoznawców tak w dziedzinie ubezpieczeń jak i lecznictwa, oraz po przeprowadzeniu dyskusji szczegółowej, w imieniu Stowarzyszenia, zaznacza, że:

1. zakres świadczeń, które Ustawa zamierza zapewnić ubezpieczonym, przekracza możliwość wykonalności, co wywołać musi niezadowolone i rozczarowanie.
2. nadmierna wysokość rent na wypadek niezdolności do pracy lub na wypadek śmierci (do 750 zł. mies.) może dać bardzo ujemny

- wynik finansowy; prócz tego będzie czynnikiem demoralizującym, obniżającym wyczuwanie potrzeby gromadzenia oszczędności;
3. olbrzymie fundusze ze składek, opłacanych na rzecz Ubezpieczalni, które, według obliczeń rzeczoznawców, przekraczać będą znacznie sumę 600.000.000 złotych rocznie, staną się ciężarem ponad siłę płatniczą społeczeństwa;
 4. oddanie tak olbrzymich sum w ręce ludzi, w większości nie posiadających ani odnośnych kwalifikacji, ani dostatecznego poczucia odpowiedzialności, nie da społeczeństwu gwarancji należytej gospodarki;
 5. ustrój „kontroli“, powołanej w większości z tego samego środowiska, z którego rekrutują się członkowie Zarządów poszczególnych Kas Ubezpieczeń, jest sprzeczny z pojęciem i celem kontroli;
 6. zmonopolizowanie ubezpieczeń i lecznictwa w Państwowej jedynej instytucji usuwa w tych dziedzinach bardzo ważny czynnik postępu, jakim jest konkurencja z odnośnymi instytucjami prywatnymi;
 7. projektowana wysokość składek ubezpieczeniowych, dochodząca przeciętnie do 14 proc. kosztów robocizny, a dla niektórych przedsiębiorstw do 18 proc, podniesie koszty produkcji, a tem samem przyczyni się do pogorszenia życia gospodarczego;
 8. oparcie na jednakowych zasadach ubezpieczenia dwóch różnorodnych grup pracowników: fizycznych i umysłowych, nie odpowiada warunkom, w których ci pracownicy żyją, różnicom ich potrzeb i uposażeń, co spowoduje konflikty i wielkie trudności administracyjne;
 9. niesłusznem jest przymusowe włączanie do Ubezpieczalni jednostek, pobierających większe wynagrodzenia, jak naprz.: dyrektorów przedsiębiorstw, którzy nigdy nie będą korzystali ze świadczeń instytucji; pobierane zaś od nich składki, nie będą niczem innym, jak tylko przymusowem świadczeniem z ich strony na rzecz innych;
 10. pozostawienie władzom Ubezpieczalni prawa dowolnego podnoszenia składek uniemożliwi kalkulację kosztów produkcji, co jest zasadniczo niedopuszczalne;
 11. Dział uzasadnień poszczególnych artykułów projektu Ustawy posiada wielką lukę: brak zastosowania choćby przybliżonej kalkulacji całokształtu przewidywanych wpływów i wydatków; przytoczone zaś dane statystyczne są co najmniej wątpliwe i nie usprawiedliwiają opartych na nich wniosków;
 12. projekt Ustawy wymaga uzgodnień z Konstytucją przy udziale czynników państwowych i społecznych.

Uznając w zasadzie konieczność i wagę wprowadzenia w życie ubezpieczeń przymusowych, narazie w zakresie skromniejszym, niż to przewiduje projekt, i możliwym dziś do zrealizowania bez wstrząśnięć gospodarstwa narodowego, Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie dochodzi do wniosków:

- 1-o że projekt Ustawy, obejmujący tak szeroką skalę działalności, skonstruowany na zasadach niesłusznych i wadliwych, oparty na wątpliwych podstawach finansowych, nie dający gwarancji ra-

cjonalnej administracji, tak niepomiernie obciążający społeczeństwo i wytwórczość krajową, nie powinien być wprowadzony w życie,

2-o że ustrój państwowy społeczno-gospodarczy w Polsce przechodzi fazę organizacyjną i wszelkie udoskonalenia i postęp w poszczególnych dziedzinach życia narodowego, winne posuwać się równomiernie, ewolucyjnie, uchwalenie zaś projektowanej Ustawy o ubezpieczeniu przymusowym, byłoby skokiem rewolucyjnym, który wyrządziłby wielką krzywdę Krajowi.

RADA STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH W WARSZAWIE

Członek Rady-Sekretarz:
(—) **T. Baniewicz.**

Prezes:
(—) **I. Radziszewski.**

SPRAWOZDANIE KRAK. TOWARZYSTWA TECHNICZNEGO za czerwiec, lipiec i sierpień 1927 roku.

Stan członków w dniu 1 czerwca 1927 r.	503
Przyjęto w czasie od 1.VI do 31.VIII.	1
	504
Wystąpiło " " " " "	5
Zmarło " " " " "	2
	7
Stan w dniu 31 sierpnia 1927 r.	497, z tego
miejskowych	372
	zamiejskowych 125

W okresie od 1.VI. do 31.VIII. odbył się tylko 1 odczyt a mianowicie:

1.VII. 1927. Arch. Tadeusz Stryjeński: Wnioski na podstawie wyniku dyskusyj dotychczasowych z gromadzeń co do posta wienia Muzeum Narodowego.

10.VI. 1927. Wycieczka do Fabryki Kotłów Uniwersalnych Rodakowski i Wójcicki.

Wydział odbył tylko 1 posiedzenie w dniu 30.VI., na którym omawiano różne sprawy bieżące a przede wszystkim sprawę obchodu jubileuszowego.

Komitet Jubileuszowy łącznie z Wystawowym i Komisją Wydawniczą odbył posiedzenie w dniu 21.VI. i 5.VII., omawiając szczegóły obchodu jubileuszowego, wystawy oraz sprawozdania za 50-lecie, opracowywanego przez członków Komisji Wydawniczej.

Życie towarzyskie naogół słabsze — jak zwykle w sezonie letnim. Wtorkowe zebrania odbywają się w dalszym ciągu, jednak w skromnym zakresie.

VI ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

odbędzie się w dniach 27 i 28 listopada r. b. w Sosnowcu.

Porządek obrad:

1. Przyjęcie nowych Stowarzyszeń.
2. Zmiana Statutu. (Wobec życzenia Komisarza Rządu z dnia 18.X. 1927, by w § 20 podać wysokość składki członkowskiej i sposób jej wpłacania).
3. Sprawozdanie Zarządu za czas od V-go Zjazdu.
4. Sprawozdanie ze Zjazdu FIS'a.
5. Sprawozdanie z II-go Zjazdu Polskich Techników Zrzeszonych we Lwowie.
6. Realizacja uchwał Zjazdu.
7. Sprawa projektu „Ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby oraz o ubezpieczeniu robotników na wypadek niezdolności do zarobkowania, a ich rodzin na wypadek śmierci ubezpieczonego” (Nr. 10 „Wiadomości”).
8. Sprawa uprawnień inżynierów i techników.
9. Wniosek Związku Polskich Inżynierów Kolejowych (w sprawie zmian systemu wpłacania składek).
10. Wniosek Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich (w sprawie wykreślenia słowa „zamiejscowi” z legitymacji członkowskiej).
11. Sprawa współdziałania Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych ze Związkiem.
12. Termin i miejsce następnego Zjazdu Delegatów.

NA CO POTRZEBNA „ADREMA“?

„Adrema“ potrzebna na to, aby osiągnąć znaczne oszczędności na kosztach handlowych drogą zastąpienia kosztownej pracy ludzkiej przez 40-krotnie tańszą pracę maszynową.

KOMU POTRZEBNA „ADREMA“?

„Adrema“ potrzebna wszelkim firmom i instytucjom, które muszą adresować większe ilości listów do stałej klienteli, sporządzać listy płacy, czy też inne listy lub wykazy z powtarzającymi się nazwiskami.

KTO JUŻ POSIADA „ADREMA“?

„Adremę“ posiadają liczne banki, fabryki, firmy handlowe i przemysłowe, związki, stowarzyszenia, urzędy municypalne, instytucje społeczne i użyteczności publicznej, wydawnictwa, księgarnie i t. p.

**Przeszło 250.000 maszyn w użytku
w całej Europie.**

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ

„ADREMA“

WŁAŚC. JANUSZ WOYCIECHOWSKI

Warszawa, ul. Niecała L. 8. Tel. 215-10.

EKSPORTERZY POLSCY

POD TYM TYTUŁEM UKAŻE SIĘ W JĘZYKACH: FRAN-
CUSKIM, ANGIELSKIM, NIEMIECKIM, ROSYJSKIM I POL-
SKIM WYDAWNICTWO REDAKCJI KSIĘGI ADRESOWEJ
PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW INŻ. ANTONIEGO
ROŚCISŁAWA SROKI, POŚWIĘCONE NASZYM PRZEDSIĘ-
BIORSTWOM WYWOZOWYM.

PROTEKTORAT I WSPÓŁPRACĘ UDZIELILI: MINISTERSTWO SPRAW
ZAGRANICZNYCH, CENTRALNY ZWIĄZEK PRZEMYSŁU, GÓRNICT-
WA, HANDLU I FINANSÓW, ZRZESZENIE POLSKIEJ EKSPANSJI
GOSPODARCZEJ.

ZAINTERESOWANI MOGĄ SIĘ ZGŁASZAĆ DO REDAKCJI
I ADMINISTRACJI WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 37,
TELEFON 190-96.

NORMY obliczania wynagrodzeń Inżynierów przyjęte przez
Koło Inżynierów-Doradców i Inżynierów-Rzeczoznawców (K. I. D. I. R.)
należące do Międzynarodowego Związku
Inżynierów Doradców (F. I. D. I. C.)

Są do nabycia w Kancelarji Stow. Techn. Pol. w Warszawie.

Betoniarki

Windy budowlane

Taczki żelazne

Rzewuski i S-ka

FABRYKA MASZYN

Warszawa, Ordynacka 7.

Węgiel drzewny

Zakłady Chem. GRODZISK

Fabryka w Hajnówce

Biurow sprzedaży:

Józef Breitkopf,

SPADKOBIERCY

Warszawa, Jerozolimska 16, tel. 1-56